

KIZILAY DERGİSİ

KIZILAY MAGAZINE

THE TURKISH RED CRESCENT SOCIETY'S MONTHLY ISSUE

AUGUST 1964

ARTICLES AND PICTURES PUBLISHED IN THIS ISSUE

Page	
3	Statement by Dr. Fikret Pamir, President of TRCS on the relief action to Cyprus.
4 - 5	Continuance of relief action to Cyprus is necessary. To reflect the public opinion Turkish Red Crescent Society has issued a special stamp for aid to Cyprus. By Mehmet Nomer, Vice-President TRCS.
6	Study of Social Assistance from Aspect of law. Lecture given by Prof. Dr. Ferit H. Saymen, at the First Red Crescent Conference.
7	Social risks and methods to meet them. Prof. Dr. Ferit H. Saymen.
8 - 9	A Report, on blood groups, based on the studies of Prof. Dr. Reşat Akün, by Dr. N. Mizan.
10	TRCS, Junior Red Crescent Summer camps.
11	At Camkoru Junior Red Crescent Camp, Juniors enjoy and learn.
12 - 33	First Turkish voluntary nurse, Safiye Elbi, onto biography.
14	Tomb of Mükerrerem Uzerden, who donated all his possessions to TRCS.
15	Miss. May Cheaib, Lebanese Junior Red Cross Leader, who made a study visit to TRCS.
16 - 17	At TRCS, Muratdağı Junior Red Crescent Camp.
(90 - 99)	Pictures from TRCS, Samsun Junior Red Crescent Camp, opened in 1964, as the fourth camp.
20 - 26	A short survey on the establishment of TRCS, by Prof. Dr. F. Nafiz Uzluk, Lecture given at the First National Red Crescent Conference.
27	Thousands of young girls and women devote themselves for the community. Voluntary nurses at the completion of their courses.
28 - 29	Pictures from TRCS Exhibit displayed in the cities of Bursa, Balıkesir and Samsun.
30	Winners of inter school Red Crescent Album competition.
31	Views of Beşiktaş High School girls on Red Crescent.
.....	Wheeled chairs given to needy.

KIZILAY DERGİSİ

SAHİBİ : Türkiye Kızılay Derneği adına Genel Başkan Dr. FİKRET PAMİR
NEŞRİYAT KOMİTESİ : Adnan ÖZTRAK, Babür ARDAHAN, Nihat AŞAR, S. Orhan ÇAĞDAŞ, Selma TÜKEL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Nihat AŞAR

TEKNİK SEKRETER : Seyfeddin Orhan ÇAĞDAŞ

Dizildiği ve basıldığı yer : AJANS - TÜRK MATBAASI / ANKARA

Dergimizin yıllık abone bedeli 60 liradır. İlanlar özel tarifeye tâbidir. İsteyenlere tarife gönderilir.

Türkiye Kızılay Derneği, «Kıbrıs Yardım Pulu» kampanyası vesilesiyle huzurunda bulunduğu şu anda, aziz Türk Milletine, 10

tığı, göçlerin onbinleri ilgilendirdiği yavru vatana yardımlarımızı mümkün kılan kampanyanın para olarak yekûnu 18.764.412,63 liradır.

Bu imkânla Türkiye Kızılay Derneği 12 partide — 4596 ton ve 10.273.607,68 lira tutarında gıda ve giyim eşyası;

— 12.300 kg. ve 595.641,56 lira tutarında ilâç ve sıhhi malzeme;

— 13.983 adet ve 1.642.000 lira tutarında çadır ve battaniye;

— 818.987 lira değerinde bugüne kadar 15.000 hastanın tedavisini, 12.500 insanın kan grubu tayinini sağlayan 100 yataklı bir hastane göndermiş, 312.000 TL. ni bulan müteferrik masraf yapmış ve bütün bunların yekûnu 13.642.236 lira 74 kuruş olmuştur. Hâlen 5 milyon 122 bin 175 lira 89 kuruşluk bir bakiye bu-

lunmaktadır ki bunun da 3 milyonu, hazırlığı yapılmakta olan 1000 tonluk yeni bir parti için sarfedilmektedir.

Aziz Türk milletinin büyük fedakârlıklarla ve fakat tam bir gönül rahatlığı içinde yaptığı bu yardımları, her kuruşu değerlendirilerek yerine ulaştırma gayreti içinde olan Kızılay Derneği, bu defa Uluslararası alandaki çabaları netice verinceye kadar buna devam edecektir.

Genişleyen ihtiyaç, daralan imkânlar karşısında, Çocuk Esirgeme ve Türk Hava Kurumu, Yardım Sevenler ve Verem Savaş Dernekleri'nin de katıldığı yeni bir yardım kampanyasında Kızılay gene hizmette bulunmanın gururu içindedir.

Kıbrıs'a Yardım Pulu kampanyasının da Kıbrıs acılarımıza merhem olacağı inancındayız.

Yeni Bir Yardım Kampanyasında Kızılay Hizmette

DR. FİKRET PAMİR

Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı

ay önce yaptığı çağrının neticesini ve bununla ilgili hesabı vermenin huzuru içindedir.

23/12/1963 gününde başlayan ve Dünya efkârını 10 aydanberi meşgul, Türk Ulusunu derinden yaralayan insanlık dışı hâdiseler dolayısıyla, açlık ve sefaletin gitgide art-

Kıbrıs Rum İdarecileri ve halkı tarafından orada yaşayan Türklere karşı aylardan beri tatbik edilmekte olan zulüm, işkence, yağma, adam öldürme kelimeleriyle ancak ifade ve hü-lâsa edilebilecek olan insanlık ve hukuk dışı muameleler malûmdur. Bu itibarla Kıbrıs'ta yaşayan Türklere karşı reva görülen ve orada Türklüğü toptan yok etme maksadını güden bu muamelelerin hazin bir tablosunu tekrar çizecek değilim. Orada, medenî âlemin gözleri önünde estirilen tedhiş havası ve buna karşı Kıbrıs'lı Türklerin meşrû müdafaa halinde kahramanca direnişi; her Türk'ün hafızasında silinmez levhalar halinde nesilden nesile intikal etmek suretiyle hep canlı kalacak, Rum halk ve idarecilerinin tutum ve davranışı daima nefret ve infialimizi ve Türklerin, içinde bulundukları imkân ve şerait elverişsiz bir tarzda tecelli etmesine rağmen, kahramanca savaşmaları ebedî iftiharımızı teşkil edecektir.

Kıbrıs olaylarının patlak verdiği ilk günlerden itibaren Türkiye Kızılay Derneği, Kıbrıs Türklerin yardımına koşmuştur. Kıbrısli soydaşlarımıza yiyecek, giyecek, ilâç ve hastane göndermek suretiyle Kıbrıs'a insanlık hizmetini götürmüş, sevk ve idare ettiği Kıbrıs'a Yardım Kampanyası ile de halkımızın geniş ölçüde bu yardım faaliyetine iştirak eylemesini temin etmiştir. Ayrıca, Beynelmilel Kızıllaç Teşkilâtı nezdinde de Kıbrıs olaylarının insanlık dışı bir tutum olduğunu belirterek Kızıllaçları Kıbrıs'ta insanlık hizmetine çağır-mıştır.

Derneğimizin Beynelmilel Kızıllaç Teşkilâtı nezdindeki teşebbüs ve gayretleri Kıbrıs Kızıllaçları eliyle de insanlık hizmetinin ulaşacağı ana kadar ısrarla ve azimle devam edecektir.

Kızılay'ın ve halkımızın gayretlerine rağmen Kıbrıs'ta Türklerin içinde bulundukları durum düzelmemiştir. Binlerce insan baba ocağını terkederek başka yerlere göçmüştür. Yerlerinde kalabilenler, binlerce ve binlerce kadın erkek, genç ihtiyar ve çocuk maddî imkânlarından ve hayatı idame ettirecek en mübrem ihtiyaç maddelerinden mahrumdur. Üstelik, Türkler orada iktisadî bir abluka çemberi içine de alınmış bulunmaktadır. Bu itibarla, Kıbrıs Türklerine yardıma hızla devam etmemiz lâzım ve zaruridir. İşte, bu zarureti derinden anlayan halkımızın hissiyatına tercüman olmak ve Kıbrıs'a daha müessir ve devamlı yardım sağlayabilmek amacıyla Türkiye Kızılay Derneği, Yardım Sevenler Derneği, Ulusal Verem Savaş Derneği, Türk Hava Kurumu ve Çocuk Esirgeme Kurumu aralarında anlaşarak «Kıbrıs'a Yardım Pulu» nun sarfını sağlamak maksadıyla gayretlerini birleştirmeye karar vermişler, hazırlamış oldukları anlaşma esaslarını Hükümetimize arz etmişlerdir. Hükümetimiz de

KIBRIS TÜRKLERİNE YARDIMA DEVAM ETMEMİZ LÂZIM

İşte bu zarureti derinden anlayan halkımızın hissiyatına tercüman olmak ve Kıbrıs'a daha müessir, devamlı yardım sağlamak amacıyla "Kıbrıs'a Yardım Pulu", çıkarılmış bulunuyor.

Avukat **MEHMET NOMER**

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ
GENEL BAŞKAN VEKİLİ

«Kıbrıs'a Yardım Pulu» çıkarılmasını uygun görmüş, tamamen ihtiyarî olarak harcanacak olan bu pulların sarf yerlerini ve diğer esasları bir kararname ile tesbit eylemiştir.

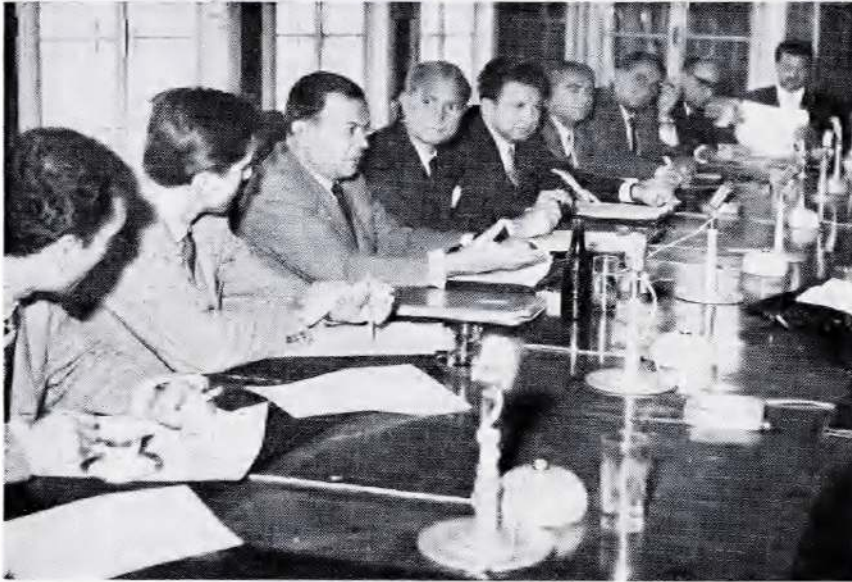
Kıbrıs'a Yardım Pulları 10, 25, 50, 100, 250, 500 kuruşluk küpürler halindedir. Şimdilik 30 Milyon liralık pul tedavüle çıkarılmıştır. Pulların satışını bu beş dernek bütün teşkilâtı ve en büyük Mülkiye Âmirlerinin Başkanlığında kurulacak olan mahallî komiteler temin eyleyeceklerdir. Hasılat, Kızılay Genel Merkezinde toplanacak ve Kıbrıs'lı Türklere yardım için harcanacaktır.

Kararnamenin üçüncü maddesi pula tabî muameleleri göstermiştir. Kararname metni aynen şudur :

«Mezkûr pulların geniş mikyasta sarfını temin için her türlü Devlet teşekkülleri ve iştirâklarının, Belediye ve Özel İdarelerin her nev'i taahhüt ve ihale ödemelerinde, giriş ve çıkış gümrük muamelelerinde, pasaport ve vize işlerinde Toprak Mahsûlleri Ofisinin hububat ve afyon mübayaalarında, her nevi borsa emtia satışlarında, Devlet Demir Yolları, Devlet Hava Yolları, Devlet Deniz Yolları ve hususî otobüs işletmelerinin şehirlerarası münakale biletlerinde, nakliyat anbarları makbuzlarında, havagazı, elektrik ve su makbuzlarında, çimento ve demir satışlarında, her türlü bina, av ruhsatıyeleri ile ehliyet belgelerinde, okul kayıt ve kabul muamelelerinde, menşe şahadetnamelerinde, evlenme cüzdanlarında, tiyatro, sinema, at yarışları, maç biletleriyle spottoto fişlerinde, ziraî donatım ilcümüle satışlarında, Bankaların ikrazat

muamelelerinde, sigorta şirketlerinin işlerinde, Radyo Reklâm Yayınları faturalarında, Noter ve Tapu Daireleri muamelelerinde, ticaret ve esnaf odası vesikalarında, yeterlik belgelerinde, gece klüpleri ve benzerleri gazinoların hesap pusulalarında ve buna benzer diğer muamelelerde kullanılacaktır.

Görülüyor ki; Kararname, halkımızın günlük veya içtimâî veya iktisadî hayat icabı olarak giriştikleri bazı muamele ve münasebetlerinde vatandaşla yardım pulu satınalmayı teklif etmek suretiyle onu Kıbrıs'lı Türklere yardıma, bu millî ve insanî harekete iştirâk eylemeye davet maksadını gütmektedir. Bu suretle en geniş vatandaş kitlelerinin bu harekete katılmaları imkânı sağlanmış olacaktır. Aziz Milletimizin her ferdinin bu yardım kampanyasına da seve seve katılacağından şüphemiz yoktur. Çünkü Türk Halkının hamiyet duyguları pek zengin ve köklüdür.

«Kıbrıs Pulu» nun tedavüle çıkarılması dolayısıyla Kızılay Genel Merkezinde yapılan Basın Toplantısında Avukat Mehmet Nomer (soldan üçüncü) diğer dernekler temsilcileriyle pul geliriyle yapılacak hizmetleri izah ediyorlar.

Dünyanın çeşitli meseleleri arasında, düne nazaran bugün çok daha büyük bir kuvvetle insanların ve onları idare eden Devlet organlarının tek istekleri güvenlidir: Siyasi güvenlik, iktisadi güvenlik, sosyal güvenlik. Nitekim Dünya Barışını korumakla görevli Birleşmiş Milletler Teşkilâtının bir organı Güvenlik Konseyi ise, diğer bir organı da Ekonomik ve Sosyal Konsey'dir. Birincisi politik bakımdan ne kadar önemli ise, ikincisi de sosyal bakımdan o kadar önemlidir. Zira, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Statüsünün Mukaddemesin, de de belirtildiği üzere: «Dünyaya sâmil ve devamlı bir barış, ancak sosyal adalet esası üzerine kurulabileceği cihetle:

«Birçok şahıslar için adaletsizliği, sefaleti ve mahrumiyeti mücbur olacak çalışma şartları mevcut bulunduğu ve bunun dünya barışını ve ahengini tehlikeye koyacak şekilde bir memnunsuzluk husule getirdiği ve bu şartların, meselâ (bazılarını zikretmekle yetiniyorum) işsizliğe karşı savaş, uygun yaşama normlarını sağlayacak bir ücretin garantisi edilmesi; işçilerin umumî yahut meslekî hastalıklara ve iş kazalarına karşı korunması; çocukların, gençlerin ve kadınların himaye edilmesi, ihtiyarlık ve işgörmelik maaşlarının bağlanması; yabancı memleketlerde çalışan işçilerin menfaatlerinin müdafaası; ve bunlara benzer daha başka tedbirler ve bunların ıslâhı ivedilik arzettiği cihetle...

«Adalet ve insaniyet hisleri, aynı zamanda devamlı dünya barışını sağlamak arzusu... ve gayesiyle hareket eden Yüksek Akid Taraflar, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının bu Statüsünü tasvip ederler.»

Türkiye'nin de onayladığı bu Statü (9.3.1954 tarihli ve 6346 sayılı kanun, R. G. 17.3.1954, Sayı 8660) Dünyanın siyasi güvenliği ve barışı ile çalışma güvenliği ve barışı arasında mevcut olan sıkı bağları açıkça ortaya koymaktadır.

Ancak bu her iki siyasi ve sosyal barışlar her an bozulmak tehlikesine mâruz bulunduklarından:

a) Bu barışlar devam ederken sosyal güvenlik resmî milli ve Milletlerarası teşekküller tarafından sağlanabilmektedir. Milletlerarası Ekonomik ve Sosyal Konsey'den başka, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı, Milletlerarası Sağlık Teşkilâtı, Milletlerarası Gıda Teşkilâtı gibi ihtisas kurumları yanında; her devletin Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardımlaşma için kurduğu milli resmî teşekküller de mevcuttur. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Bakanlığı veya Sosyal Güvenlik (Sosyal Sigortalar veya daha dar olarak İşçi Sigortaları) Kurumları buna misâl teşkil eder.

b) Fakat bu barış bozulup kuvvet hâkimiyetli depresince, insanlık duygularının endişeli çağrısına cevap verecek teşekküllerin de kurulması ihtiyacını karşılamak üzere Kızıllaç ve Kızıllaç, Kızıl Arslan ve Güneş Cemiyet ve Birlikleri ortaya çıktı. Bunların gördükleri işler yalnız savaş veya olağanüstü hallerde değil, fakat barış halinde de çok önemlidir ve bu itibarla sosyal yardımlaşma bütününün vazgeçilmez bir halkasını teşkil etmektedir. O kadar ki, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Merkez Bürolarını barındıran Cenevre'deki binalarının karşısında ve fakat biraz yüksekinde Milletlerarası Kızıllaç Bayrağının dalgalanmasını biz bir barış sembolü ve elele çalışma ve yardımlaşma mefkûresi olarak anlıyoruz.

Hakikaten Milletlerarası Kızıllaç'ın 1952'de değiştirilen Statüsünün bir hükmüne göre, harp sırasında veya harbe hazırlık için göreceği vazifeler yanında, «tarafsız ve özgür bir kuruluş ve aracı olarak görevleri arasında giren her türlü insanî teşebbüslere girer ve bu kuruluşun icabettirdiği her türlü konuları inceler.» (Mad. VI-6). Türkiye Kızıllaç Cemiyetinin Esas Nizamnamesinde de şöyle denilmektedir: «Cemiyetin gayesi, harp felâketzedelerini korumaya matuf olmakla beraber, «nizamname hükümleri dairesinde sağlık ve içtimai yardım hizmetlerini de ifa etmektedir.» (Mad. 2). Bu yardım hizmetlerini Nizamname biraz ileride şu suretle tafsil etmektedir: «Cemiyet sulhte ve harpte gayesinin gerektirdiği ve hususî kanunların tahmil ettiği hizmet ve vazifeleri görür. Bu cümleden olmak üzere, sulh zamanında: hemşireler ve hastabakıcılar yetiştirir, dispanserler, sağlık merkezleri ve hastahaneler açar ve idare eder; çeşitli hastalık ve âfetlere karşı mücadelelere iştirak ve yardım eder; büyük yangın, su baskını, zelzele, kıtlık, toplu göçmeler gibi hâdiselerde gerekli yardımlarda bulunur; muhtaçlara yardımlarda bulunur; sakat ve malûl kalan muhtaç ve fakir kimselere sun'î aza yaptırır; umumî sağlığın korunmasında ve kaza vukuunda yapılacak ilk yardım işlerinde faydalı olacak tedbirleri alır; sağlık ve içtimai yardım esaslarına göre kabul ettiği bağışların gereğini yapar...»

Nizamnamede yer alan bu vazifelerin ne şekilde yerine getirildiği ve ne dereceye kadar gerçekleştirildiği hakkında bir fikir edinmek için Cemiyetin 1963 yılı Rapor'unu okumak kâfidir. Bu faaliyetin yalnız yurd yüzeyinde değil fakat Kıbrıs, Üsküp gibi dış ülkelere kadar yayılmış olduğu; 1962 yılı Raporunda da Yugoslavya, Cezayir, Tunus, İran, Somali, Hindistan, Pakistan'a da aynı ve nakdî yardımlar yapıldığı görülmektedir. Kızıllaç ve Kızıllaç ile benzer teşekküllerin sosyal yardımlaşma konusunda resmî kurumlar yanında işgal ettiği mevkiî bu kısaca izahat belirtmeye kâfidir.

SOSYAL

YARDIMLAŞMANIN

HUKUK YÖNÜNDEN

GENEL TEMAYÜLLERİ

I

**I. MİLLÎ KIZILAY
KONFERANSI İÇİN**

Ord. Prof. Dr.

FERİT H. SAYMEN

**TARAFINDAN SU-
NULAN ÇOK İLGI
ÇEKİCİ KONFE-
RANS**

SOSYAL RİSKLER VE KARŞILANMASI ÇARELERİ

ORD. PROF. DR.

FERİT H. SAYMEN

II

1 — Sosyal güvenlik ve yardımlaşma bugün sosyal hayatın ve bilhassa çalışma düzeninin mihverini teşkil etmektedir. Dünyanın her tarafında sosyal güvenlik fikri almış yürümüş, bunu gerçekleştirecek müesseseler kurulmuş veya mevcutları Islâh olunmuş. Hatta bazı ileri memleketlerde sosyal güvenlik plânlarının geliştirildiği müşahade edilmiştir. İngiltere'de Beveridge Plânı, Kanada'da Marshal Plânı, Belçika'da Van Acker Plânı, Fransa'da, Yeni Zelanda'da ve daha birçok memleketlerdeki plânlar misâl olarak zikredilebilir. Bu genel ve müşterek davranışı iki fikir akımı yaratmış ve beslemekte bulunmuştur.

Bunlardan birincisi ahlâk ve adalet adına sefaletle mücadele etmek, zaruri ihtiyaçları yok etmek. Lord Beveridge'in ifadesiyle «freedom from want»ı yaratmaktır.

Fakat aynı yönde etkili olmakla beraber, her zaman kâfi derecede ortaya konulmamış olan ikinci bir fikir akımı da, çalışanların güvenliklerini sağlamak için sarfettikleri devamlı çabadır. Sanaayi hayatın gelişmeleri çalışanlar kitlesinde, çalışanlara karşı bir bağlılık (bir tâbiyet) rabitası yarattığı gibi; işinden ve kazancından emin olmama, yarını teminat altında hissetmeme gibi de bir güvensizlik duygusu yaratmıştır. Bu güvensizlik nereden doğar? Sebepleri nelerdir? Bunları başlıca beş grupta toplamak kabildir:

a) Fizik ortamdan doğan riskler: Bunlar zelzele, su baskını, büyük yangın ve indifalar, büyük don olayları gibi âfetlerden meydana gelir ve çalışanın hayatını, sağlığını, vücut tamamıyetini işinin ve geçiminin devamlılığını ihlâl eder.

b) Sosyal ortamdan doğan riskler: İktisadi veya ticari faaliyeti sınırlayan veya yasaklayan yeni bir kanun yahut Devlet emirleri; iktisadi hayatı veya özel ferdi münasebetleri altüst edecek bir nitelik arzeden para kıymetinde vukua getirilen değişiklikler; emniyet tedbirleri ile emniyet hizmetlerinin kıfaysızlığından meydana gelen tehlikeler de bir ihlâl veya tehlike meydana getirir.

c) Aile grubunu teşkilâtlanma tarzından doğan riskler: Ailenin gelenek veya kanunla düzenleniş tarzına göre de bazı risklerin ortaya çıktığı söylenebilir. Bunların en mühimleri: Ailenin geçim seviyesini düşüren aile yükleridir; ailenin sosyal görevi üyelerini korumak olduğuna, eşlerin birbirlerine karşı yardımlaşma, çocuklarını ihsa ve terbiye etme vazifeleri bulunduğuna (MK. m. 151 v.d.), daha geniş aile fertleri arasında nafaka borcu kanunen ya-

Ord. Prof. Dr. Ferit Hakkı Saymen (sağdan üçüncü zat), Ord. Prof. Sadi Irmak ve Kâzım İsmaili Gürkan ve Kızılaycılarla 1. Milli Kızılay Konferansında.

ratılmış olduğuna (MK. m. 315 v.d.) göre bu yüklerin çoğalması da çalışan için bir risk teşkil etmektedir. Diğer taraftan, evlilik birliğinin geçimi ile yükümlü olan aile reisinin hastalığı ve ya malûliyeti diğer aile fertlerinin geçimini de tehlikeye sokar.

d) Fizyolojik riskler: Bunlar biz-zat çalışanın mâruz bulunduğu hastalık (ve buna yaklaşılabilecek olan analık), malûliyet, ihtiyarlık ve ölüm halleridir.

e) Meslek hayatından doğan riskler: Muayyen bir mesleğin icrası o mesleğe bağlı bir çalışma güvensizliği (bir ıssızlık tehlikesi) doğurur. Bu güvensizlik maddî veya bednî olabilir: Muayyen bir mesleğin icrasından doğan iş kazası veya meslek hastalıklarının yarattığı ruhi ve bednî arızalar bu kabildendir. İktisadî de olabilir: Bir veya birden çok işkolunda veya bir yahut birden çok işyerinde meydana gelen işsizlik, grev - lokavt, toplu veya münferit işten çıkarma sebebiyle gelir azalması da bu meydana sayılabilir.

2 — Çeşitli faktörlerden meydana gelen bu risklerle mücadele başlıca iki yönden yapılmaktadır: Önleyici ve giderici.

a) Sosyal riskleri önleyici tedbirler: aa) Tabii âfetlerden meydana gelen risklerin önlenmesi çok ileri bir teknik ve buna göre eğitilmiş elemanlar ile mühim mali fontara ihtiyaç gösterir. Su taşmalarına karşı sed ve barajlar, orman ve şehir yangınlarına karşı koruma ve söndürme teşkilâtı, depremlere karşı umumî göçler ve buna uygun özel inşaat gibi tedbirler sayılabilir.

bb) İş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı, bugün çok gelişmiş ve ayrı birer bilim kolu haline gelmiş çalışma sağlığı (iş hekimliği) ve iş emniyeti (emniyet mühendisliği) verilerinin iş-

yerlerinde uygulanmasını sağlayacak teşkilâtın kurulması idarecilerin ön plânda gelen faaliyetlerini teşkil etmektedir.

cc) İşsizliği önlemek için sarfedilen gayretler de azımsanmamalıdır. Herkesin geçimini kendi faaliyeti ile sağlayabilmesini gerçekleştirecek özel veya kamu teşekkülleri meydana getirilmiştir; gayeleri «tam çalıştırma»yı temin etmektir. Bununla herkese gelirin sağlayabilecek ticari, sanai, zirai veya serbest meslek gibi bağımsız, yahut ücretli bir faaliyet sahası temini gaye edilir. Böyle bir teşkilât, bugünkü modern anlamında, ayrıca işçiye işini idame edebilmesini de sağlayacak iktisadî, teknik ve hukukî imkânları da yaratmak; nihayet işe yaramayan işe yarar hale getirmek; refahını artırmaya yarayacak bilgileri (kalifikasyonu) temin etmek de gayeleri arasına girmiştir.

dd) Önleyici tedbirlerin bir diğer şekli de «gelir güvenliği» adını verebileceğimiz bir tedbirler manzumesidir. Gelir sağlayan her türlü faaliyet çalışanın ihtiyaçlarına uygun bir geçim sağlayacak tarzda nizamlanmalıdır. Burada, çalışanların ücret meselesine temas ediyorum. Her ne kadar ücretler, maliyet, satış imkânları v.s. gibi birtakım iktisadî faktörlere tâbi ise de; ihtiyaç gibi bir de sosyal faktör bugün ücretlerin tesbitinde nazara alınmaktadır. Bu sebebe binaendir ki birçok memleketlerde asgari geçim veya asgari ücretler kanunlarda yer almış ve ücretle çalışan her hangi bir kimsenin muayyen bir seviyenin altında geçinmeye zorlanması önlenmiş bulunmaktadır. Toplu İş Sözleşmesi sistemi bu önleyici tedbirleri grev tehdidi ile daha da kuvvetlendirmiştir.

(Devamı 32. sayfada)

Kan Merkezlerimizin ve özellikle büyük Kan Merkezlerimizin her birinde bir Kontrol ve Araştırma Laboratuvarı kurulmasını arzuladığımız, Laboratuvarların ödevleri meyanında olarak 24/5/1963 T. ve 4 S. ile Sağlık İşleri Müdürlüğüne verdiğimiz raporumuzun f. bendinde belirttiğimiz gibi «memleket için lüzumlu ilmi araştırmalarda bulunmak veya bu türlü çalışmalarını yapan müessese ve şahıslara gerekli kolaylığı gösterip onlarla teşriki mesai etmek» olduğuna göre :

- a) Sayın profesör Dr. Reşat Akün'e, Erzurum Kan Merkezi-mizden gerekli yardımlar, arkadaşlarımız tarafından yapılmış ve,
- b) Ayrıca kan grupları serolojisinde fikir teatisinde bulunulmak üzere ve bu arada oradaki deneylerin bir kısmını (ki bunlar Genel Md. lüğe yollanan 10.7.1964 T. ve 75 S. yazımıza ekli 3 sahifelik raporumuzun 1. inci sahifesi alt bölümde belirtilmiştir) tekrarlamak amacı ile beraber çalışılmış ve sayın Prof. Dr. Reşat Akün hocamızın lüt-fettikleri metodlar öğrenilmiştir.

Kanaatimce, sayın profesörün bahsettiği «insanların evolüsyonu ile ilgili kalıntıların Kan Grupları poliyuronid'lerinde tesbiti», bulunduğumuz ihtisas dalımızın dışında bulunmaktadır. Bu konu, ancak antropoloji, genetik ile ilgili uzmanların bilim alanına girmektedir.

Kendileri ile, orada bulunduğumuz ve bana şeref bahşeden çalışmalarımız süresinde, dünyaca tanınmış Prof. Dr. William C. Boyd'un «Fundamentals of Immunology» 1962 kitabının 257. inci sahifesindeki kan grupları antijenlerinin diğer primer canlılardaki durumları da münakaşa edilmişti. Sayın hocamın, yaptığı kıymetli deneylerden elde ettiği materyelin, kendilerinin istediği yönden tetkikinde Kan Grupları serolojisi bakımından şimdilik bizlere faydası nispeten az olacağı için, bunların tetkik ve tekrarı ancak antropoloji, immünoşimi mütehassısları ve genetikçiler tarafından yapılması çok daha yerinde olur. İlâve etmekte fayda buluruz ki, kendilerine, kan grupları serolojisi yönünden her türlü yardımı yapabilir ve fikirlerimizi arzetmeği şerefli bir ödev biliriz.

Prof. Dr. Reşat Akün tarafından, zatiâtilerimize yollanan ve hepsi (A) Rh. Pozitif eritrositlerden elde edilen poliyuronid'lerin yaptıkları böcek, akrep ve deniz keşanesine benzetilen şekillerin hangi şartlar halinde (fizik ve şimik) husule geldiğine dair hiçbir malûmatta bulunamayacağımız için çok özür dileriz.

Kendilerinin hazırladıkları «İnsanlardaki evolüsyon ile ilgili kalıntıların Kan Grupları poliyuronid'lerinden kristallografi metodu ile demonstrasyonu» travayının yayınlanması, Derneğimizden daha çok avantajlara sahip ilmi müesseseler (Üniversiteler ve Bakanlıklar) tarafından yapılması daha doğru olur. Sayın Başkanımızın da malûmu olduğu gibi Derneğimizde böyle İlmî Yayın Md. lüğü henüz yoktur.

Prof. Dr. Reşat Akün Hocamızın bulguları, laboratuvarımıza alınacak bazı âlet ve kimyevî maddelerle yakın bir istikbalde tekrarlanacak ve kendilerine - orada bulunduğumuz sürede - arzettiğimiz gibi, konu bilhassa serolojik ve immünolojik yoldan gözden geçirilecektir. Her yapılan deneyden kendileri haberdar edilecektir.

- SONUÇ :** 1 — Prof. Dr. Reşat Akün'ün deneyleri ve elde edilen mikrofotografiler hakikaten enteresan ve tetkike değer bulunmuştur.
- 2 — Bunları görmek ve münakaşasını yapmak için ten-sip buyurulursa ancak (görevimi aksatmamak için) Ekim ayı içinde 1-2 gün için gidilebilir.
- 3 — Travayın yayınlanması, Derneğimizin Uluslar-

KIZILAY KONTROL ve ARAŞ-TIRMA LABORATUARI UZMA-NI Dr. NECMEDDİN MİZAN TARAFINDAN HAZIRLANAN

BİR RAPOR

Prof. Dr. REŞAT AKÜN'ÜN DE-NEYLERİ VE ELDE EDİLEN MİG-RO - FOTOGRAFİLER HAKİKA-TEN ENTERESAN VE TETKİKE DEĞER MAHİYETTEDİR

arası ilmi bir hüviyeti olmadığı cihetle, Üni-versite yayınlarından yapılması daha uygun mü-talâa edilmiş, fakat Türkiye'de kan konusunun bü-yük yükünü taşıyan Derneğimiz tarafından bastırılmasının da, Derneğimize bir şeref bahşedeceğini ayrıca eklemek isterim.

NİSAN EVOLUSYONUNUN KRİSTALLOGRAPHİE METODU İLE TESBİT OLUNACAĞI ANLAŞILDI

Atatürk Üniversitesi Ziraat
Fakültesi Bakteriyoloji ve Pa-
toloji Laboratuvarı Şefi Prof.
Dr. Reşat Akün tarafından,
Kızılay Genel Başkanlığına
bulguları hakkında gönder-
diği çok dikkate değer mek-
tup.

Çok sayın Başkan

1 — 16.7.1964 gün ve 19868 sayılı lütüfkâr mektubunuzu aldıktan bir kaç gün sonra kan gurupları üzerindeki çalışmaları neticeleri birdenbire değişti ve gelişti. Şöyle ki :

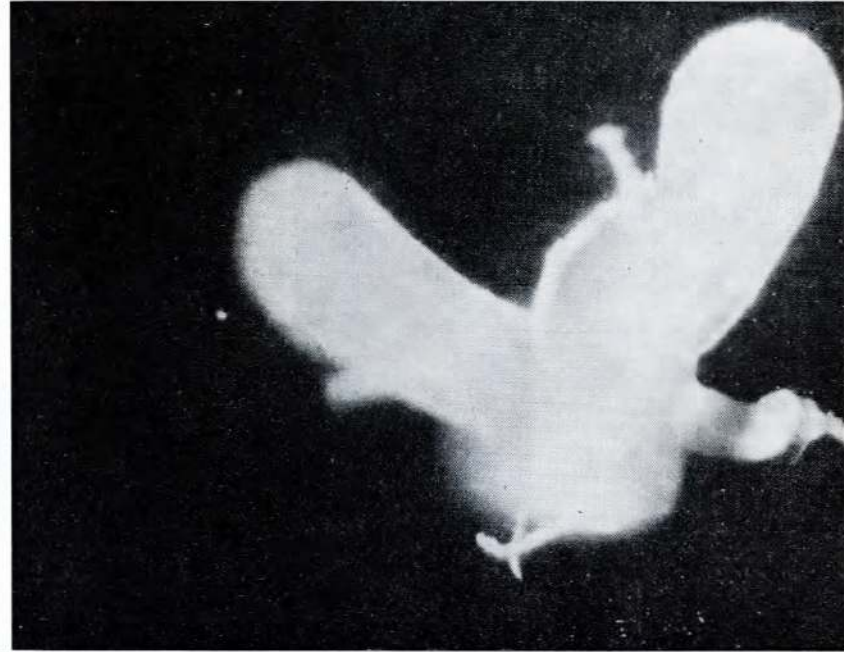
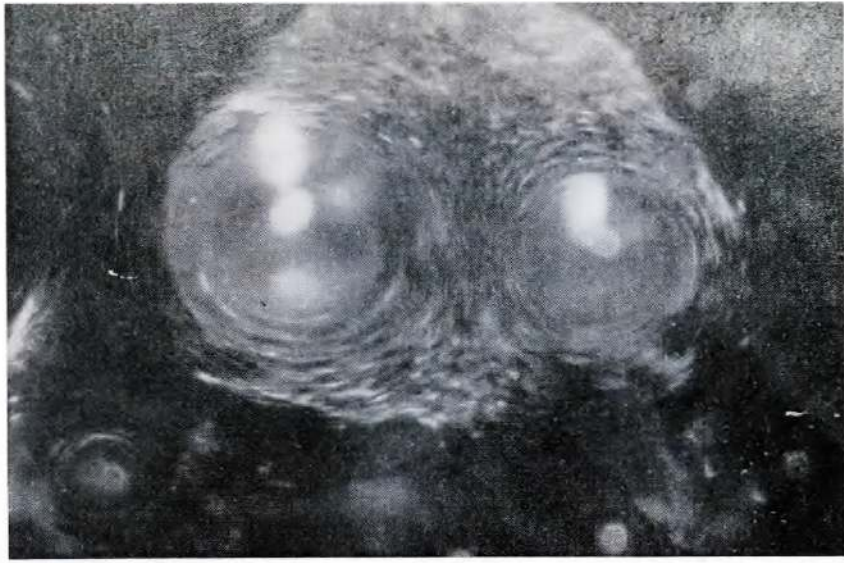
İnsanların evolusyonu ile ilgili kalıntılar kan gurupları Polyuronidlerinden Biont'lar yani en aşağı seviyedeki mahluklar halinde kristallise olarak formasyon kazandılar. Bu neticeye göre insanların kan gurupları kristal şeklinde reorganise olabilen evolusyon kalıntılarını da gen halinde intiva etmekte ve taşımaktadırlar. Elde edilen bu evolusyon kalıntılarının bazılarının Stereomikroskopik fotoğraflarını ekte takdim ediyorum. İzahları resimlerin arkalarında yazılıdır.

Manzara ve netice ibret verici ve düşündürücüdür.

2 — Alınan neticeler insan evolusyonunun Kristallographie metodu ile tesbit olunabileceğini göstermiştir. Bu metod ilme ve bilhassa Anthropologie'ye pek büyük hizmette bulunacaktır. Bu çalışmanın,

İnsanlarda Evolusyon ile ilgili kalıntıların kan gurupları Polyuronidlerinden Kristallographie metodu ile
Demonstrasyonu

(Devamı 32. sayfada)

Üstteki fotoğrafın izahı : A Rh Posetif Eritrosit Polyuronidinden : Biont. Ne bakiyesi olduğu kesin değil. Meraklılar deniz kestanesine benzetiyorlar. Projektiv .63 X Stereomikroskople Okuler 2.5 Zeiss - Jena.

Ortadaki fotoğrafın izahı : A Rh Posetif Eritrosit Polyuronidinden : Blont halinde İnsekt (Böcek) kalıntı Kristali (Gözler kırmızı, Somat sarı, otofloresans gösteren dört anat). Projektiv 63 X Stereomikroskople Okuler 2.5 Zeiss - Jena.

Yandaki fotoğrafın izahı : A Rh Posetif Eritrosit Polyuronidinden : Blont halinde Skorplon (Akrep) kalıntısı Kristall. Projektiv 63 X Stereomikroskople Okuler 2.5 Zeiss - Jena. (Blont harika şeklinde şık, çok renkli ve otofloresans göstermekte).

KIZILAY GENÇLİK KAMPLARI HAKKINDA GAZETELERİN YAZDIKLARI

Kızılay Genel Başkanvekili Avukat Mehmet Nomer, Çamkoru Gençlik Kampında yaptığı Konuşma sırasında.

EĞİTİM MORAL GEÇESİ

ZAFER
GAZETESİNDE
YAYINLANAN YAZI

Kızılay Genel Merkezinin Çamkoru'daki kampında evvelki gece bir moral ve eğitim gecesi düzenlenmiş, bu arada ilk yardım kursunu başarı ile bitiren idareci ve öğrencilere törenle diplomaları verilmiştir.

Kızılay'ın Çamkoru'da açtığı kampın ikinci devresinde yurdun çeşitli yerlerinden gelen ve yaz tatilini geçiremiyen 200 kız öğrenci bir süredenberi eğitim görmektedir.

Öğrencilerin kamp süresince yaptıkları çalışmaları göstermek amacı ile düzenlenen toplantıda, davetliler ile basın mensupları bulunmuş, akşam yemeği bir arada yenmiştir.

Öğrenciler yemekten önce misafirlere kampın yemek duasını öğretmiş ve birlikte şu dua okunmuştur: «Neşe ile yiyeelim - bu güzel yemekleri - iştahımız bol olsun yediğimiz kan olsun - Kızılay var olsun - Hepimize âfiyet olsun...»

(Devamı 32. sayfada)

Kızılay Genel Merkez Kurulu üyesi Rüstem Sungur, ilk yardım diplomasının önemini belirten veciz konuşmasını yaparken

ÇAMKORU KAMPINDA

Doksanalıtı ve «bir çeyrek kız öğrenci» düşünün hepsi fakir fakat çalışkan, sınıflarını iyi derece ile geçmişler. Hayallerinde iyi bir taz tatili var.

Bir kamp düşünün. Yüzme havuzundan, basketbol, voleybol sahalarına kadar, barış gönüllüsü Amerikalı öğretmenlerinden Kıbrıs'lı Türk hanım öğretmenlerine kadar; Ve dahası var; ferah havası, ter temiz suları, muhteşem manzarası ile her yönden modern, bir o kadar da mükemmel.

Doksanalıtı ve «bir çeyrek öğrencinin tatlı hayallerini aileleri maddeten gerçekleştirememiş ama, her zaman ve her yerde vatandaşın hizmetine koşan onların maddi ve manevi sıkıntılarını unutturan, dertlerine, neşelerine ortak olan KIZILAY bu öğrencilerin hayallerini hakikat yapmış. Onlara Ankara'ya 103 km. mesafedeki Çamkoru ormanlarında kucaklarını açmış.

Yurdun çeşitli kentlerinden gelen bu doksanalıtı ve bir çeyrek kız kendisi ortamlarında dahi görmedikleri bir bağla âdeta kaynaşmış ve o kadar güzel anlaşıyorlar ki insan KIZILAY'a ideal bir aile onlara da çocukları gibi bakmaktan kendini alamıyor.

Kendi aralarında mini mini sevimli ve yaramaz bir arkadaşlarına «Çeyrek» ismini vermişler. «Çeyrek» bütün kampın sevgilisi.

BURHAN BUYURGAN
Havadis gazetesi yazarlarından

Bu sevimli yavru çok güzel gösterileceğiyle kıyafet birinci seçildi.

Bir Amerikan Barış gönüllüsü (soldan ikinci), iki Kıbrıslı öğrenci ile Türk Milli oyunlarında görülüyor.

İNSANLARI SEVİNİZ

Kızılay Gençlik ve Sağlık kamplarından yararlanan 10 bin öğrenciden 200'ü Perşembe gecesi, Çamkoru'da diğer kamplardaki arkadaşları gibi yemekten sonra hep bir ağızdan tekrarladılar:

Artsın eksilmesin..
Taşsın, dökülmesin
Ardı kesilmesin.
Hepimize yarasın..
Kızılay varolsun..»

Sonra, büyük bir huzla masaların üzerlerini topladılar ve ellerini yıkağa gittiler.

Kamptaki öğrencilerle o gece birlikte yemek yiyen Ankaralı gazeteciler, temizliğe, titizliğe ve güzelliğe hayran kaldılar.

TÖREN...

Perşembe gecesi, Çamkoru kampındaki öğrencilerden «İlk Yardım Kursu»nu bitirenlerin diploma töreni vardı.

Gazeteciler, kampa geldikleri zaman öğrenciler gezmeden dönüyorlardı. «Ankaralı ağabeylerini» ilgiyle karşıladılar:

— Siz hangi gazetede-siniz?

— Siz... Ne güzel, Ben de o gazete-yi okurum.

— Resimli romanları-nız niye az?

— Şey.. Şey gazetesin-den kimse yok mu?

— Bizim de resmimiz çıkacak mı?

Sonra hep birlikte yemek yenildi:

— Amca, ekmek ister misiniz?

— Abi, biraz daha patates alsanıza..

— Fotoğraf makineniz yemek yemez mi?

(Devamı 17. sayfada)

KIZILAY ÇAMKORU GENÇLİK KAMPINDA GENÇLER ÖĞRENİYOR ve EĞLENİYORLAR

Kızılay Genel Müdürlüğünün Çamkoru'da açmış olduğu «Gençlik ve Sağlık» kampında bulunan 92 kız öğrencinin hepsi altı kişinin peşinde koşuyor.. Bu altı kişinin üçü Amerikan Barış Gönüllüsü olan Mary Margaret Blound, Nancy Bouse ve Martha Grawford. Diğer üç sevilen kişi de Kıbrıs'lı genç öğretmenler Günay Hüseyin, Letafet Hüseyin ve Güney Celâl.. Kendi imkânlarıyla kamp yapamayan orta ve liseye devam eden kız öğrencilerin kolundan tutup,

Ankara'nın uzaklarında, çamlar altındaki kampa yerleştiren Kızılayın gençlik idealistleri bu altı isim.. Kampa gelen küçük - büyük kız öğrenciler Amerikan Barış Gönüllüsü ablalarıyla, Kıbrıs'tan gelen ablalarına o kadar çok alışmışlar ki, 20 günlük kamp sürelerinin bir türlü bitmesini istemiyorlar.

Kız öğrenciler Çamkoru Kızılay Gençlik Kampındaki bu ablalarını neden bu kadar çok seviyorlar? Bunu kamptaki en küçük öğrenciden en büyüğüne kadar hepsine sorun, verecekleri cevap «Onlar bize herşeyi öğretiyorlar!.. Onlar bize beraber ve barış içinde yaşamayı öğretiyorlar!.. Onlar bize allele, rimizin veremediklerini veriyorlar!» olacaktır.

Balıkesir ve Gaziantep'te İngilizce öğretmenliği yapan Amerikan Barış Gönüllüsü Nancy ve Martha, Kızılay Gençlik Kampında da İngilizce öğretmenliği yaptılar. Resimde, kendilerini öğrencileri bir şarkıya çalıştırırken görüyorsunuz.

Evet 10 aydan beri Türkiye'de bulunan ve Balıkesir'le Gaziantep'te Türk çocuklarına İngilizce öğreten Amerikan Barış Gönüllüsü Mary, Nancy ve Martha, kamptaki kız öğrenci-

Kızılay Çamkoru Gençlik Kampında yapılan kıyafet yarışmasında elinde şemsiyesi ile eski devri canlandıran genç kıza arkadaşları büyük hayranlıkla seyreliyorlar.

lerle beraber oynuyorlar, onlara İngilizce öğretiyorlar, İngilizce şarkı bellemelerini sağlıyorlar, onlarla yatıp, onlarla kardeşçesine yaşamasını biliyorlar. Her yemekten önce kamp kurallarına göre ellerin yuvarlığına doğru kaldırılması ile başlayan tekerlemeyi Türkçe olarak onlarla beraber söylüyorlar.

Barış gönüllüsü olmak kolay değil.. Taa Amerika'dan kalkıp Türk çocuklarına ders vermek, onlara her konuda yardımcı olmak için buralara kadar gelen bu genç kızlar 10 ay gibi kısa bir sürede Türkçe'yi öğrenmişler.. Tabii Kıbrıs'lı kardeşlerinin bu Türkçe öğrenme işinde faydaları çok olmuş onlara.. Şimdi Kıbrıs'lı kardeşleriyle kamptaki küçük

kardeşlerine neler öğretebileceklerini, beraberce neler yapabileceklerini hesaplıyorlar..

Üç Amerikan Barış Gönüllüsü ile üç genç Kıbrıs'lı öğretmenin yönetiminde geçen gece Çamkoru'da düzenlenen şenliklerde 92 öğrenci kamp süresince yaptıkları çalışmalarından güzel örnekler verdiler.. Öğrenciler, Amerikalı Barış Gönüllüsü öğretmenlerle öğrendikleri İngilizce şarkıları rahatlıkla söylüyorlardı. Barış Gönüllüleri de Türk kızlarıyla millî oyunlarımızı ustalıkla oynayınca alkışların ardı kesilmedi.. Kıbrıs'lı genç öğretmenler de kamptaki öğrencilere öğrettikleri Kıbrıs türkülerini söylediler birlikte..

(Devamı 32. sayfada)

Kızılay Çamkoru Gençlik Kampında yapılan kıyafet yarışmasında jüri üyeleri de orijinal bir kıyafetle yer almışlardı.

Röportaj:

ÇOCUKSU BİR SEVİNÇ İÇİNDEYDİ MUSTAFA

SELMA TÜKEL

— Kışın karlı, yağmurlu günlerinin bozuk düzen yollarında Muratgillerin Hasan'la hep bu Çamkoru Kampını konuşurduk. Yola vurduk mu anlat Hasan derdim, Kızılayın Çamkoru Kampını anlat..

Hasan başlardı anlatmağa, 45 dakikalık yol nasıl biter, nasıl ortaokula geldiğimizi anlamazdık. Bütün yıl Çamkoru'ya gideceğimi düşünürdüm. Bütün yıl derslerime orayı düşünerek hız verdim. Akşamları lambamızı tahtadan alçak masamıza koyar, durmadan çalışırdım.

— Ana derdim, Muratgillerin Hasan'ın gittiği kampa gideceğim ben de. Hasan orada has pırıncıdan yapılan pillâvları, hoşafı, nah şu kadar kabanaran börekleri, gece ısıt ısıt elektrikle donanan kampa, öyle ballandıra ballandıra anlatırdı ki.. Bir de Ankara'nın caddeleri, dükkânları derdi. Rüyalarıma girerdi. Hasan, Büyük Millet Meclisini de görmüş. Ama dışardanmış, olsun.

Çamkoru'daki kampta 150 öğrenciden biriydi Mustafa. Güneşten yanımtı. Sınıfını iyi derece ile geçmiş, herşeyden memnundu.

Birçok şeyleri Çamkoru'ya geliş dolayısıyla ilk defa görüyordu. Çocuksu bir sevinç içindeydi. Kampta sabahları en erken uyanan oydu.

— Biz, diyor, köyde güneşi üstümüze doğdurtmayız. Ama, buranın çamlı güneşli bir başka güneş. Bizim köy bozkır. Bu kadar çamı, bu kadar yeşili hiç görmemişim. Şehirli çocuklarda oyunun çeşidi. Neler de bellemişler. Onlardan öğrendiğimi ben de bizimkilere satacağım.

(Devamı 32. sayfada)

Çocuk iken oturma odamızda Florence Nightingale'in resmi duvarda asılı dururdu. Pederim, Nightingale'den sık sık bahseder ve onun elini öptüğünü söylerdi. Büyük pederim onu Kırım'a götürün geminin süvarisi imiş.

Çocuk büyüklerinden gördüğünü taklit eder. Hastaya şefkati, merhameti ailemde görerek büyümüştüm. Florence Nightingale'in resminin karşısına geçer takdirle, hayranlıkla bakar, insanlığın o yüksek mertebesine ulaşabilmenin ne büyük bir saadet olduğunu düşünürdüm.

Pederim tahsilime biraz itina etmişti. Kendisi Bahriyenin Makina Sermühendisi. Bahriye Fabrikalar Müdürü v.s. vazifelerde bulunmuş ve İngiltere'de Instution of Mechanical Engineers'in yegane Türk üyesi idi ve her sene akdolunan kongrelerine iştirak ederdi. Çocuk iken, büyüüp çarşaf giydiğim zaman dünyayı görmekten mahrum olurum diye kongreye gittiği zaman, beni iki sene üst üste beraberinde götürdü. Müzeleri ve sergileri gösterdi. Bir seferinde Londra'daki sefaret erkânı pederimi ziyarete otele gelmişlerdi. Neler konuştuklarının farkında değilim. Peder beni imtihan etmelerini teklif etti. Başkâtip İngilizce, Müşteşar Bey Fransızca, bir başka bey de Türkçe yazı yazdırırlar. Ertesi gün, Başkâtip Bey pedere bir gazete gönderiyor, içinde «Harikâ Türk Kızı» diye bir makale yazılı. Gazetesinin muharriri o akşam otele imiş, bizim imtihanı takip etmiş ve gazetesine yazmış.

Balkan Harbi'nin zuhuriyle yaralıları bakmak, ıstıraplarını tahlif etmek farzolmuştu. Hilâli Ahmere gittiğim zaman, Hocamız Dr. Besim Ömer Paşa, İngilizce bildiğimden İngiliz Kızılhaçı'na tahsis olunan o zamanki Sanayi Nefise Mektebi'ndeki hastahane'de çalışmamı istedi. Hastabakıcı kıyafetim yere kadar beyaz önlük, gömlek, baş beyaz

S A F İ Y E H Ü S E Y İ N E L B İ N İ N K E N D İ K A L E M İ İ L E H A Y A T H İ K Â Y E S İ

bir örtü ile örtüldü, ancak ağız ve burun meydanda. Sol kolda Hilâli Ahmer pazubentli. Yaralıları taşıyan vapurlar hastaları Ahırkapı'ya çıkartıyor ve en ağırlarını bize bırakıyorlardı. Petrol lâmbalarıyla fenerleriyle gecenin birine, ikisine kadar pansuman yapıp, yataklarına yatırırđık. İcabında ameliyatlar da yapılırdı. Aylarca böyle çalıştım. Henüz dinlenmeye fırsat bulmadan Harbi Umumi ilân olundu. Bu sefer, hastabakıcı kurslarını takip etmiş pratik görmüştüm ve elime geçen anatomie kitaplarını okumuştum.

950 kişilik Galata Hilâli Ahmer Hastanesine tayin olundum.

Sertabip Dr. Mehmet Ali Bey kendisine Beyba-ba denirdi. Beni başhemşire tayin etti ve çeşitli hastalarla ünsiyet peydah ettim.

Tetanus ve gagren gazoz hastalıklarının mütehassısı oldum. Bu hastalıkları benim gördüğüm kadar gören şimdi bir tek genç doktor yoktur. Bezmi Âlem Sultanisi de Hilâli Ahmer Hastanesi olmuştı. Bir müddet sonra oraya naklolundum. Mektebi Maarifin istemesi üzerine Darülcemzeye yakın Fransız rahibelerinin idare ettiği «Asile aux Pauvres» müessesesi, Hilâli Ah-

Safiye Hüseyin Elbi, üzerinde Kızılay hemşire üniforması ile Almanyada misafir kaldığı ailenin kızıyle

mer sâkinlerini çıkarıp sokağa atarak hastaneyi oraya nakletmişti. Orada bir müddet çalıştıktan sonra Resid Paşa hastane gemisi hazırlanmış olduğundan orada çalışmak istedim ve hastaneden ayrıldım. Gemi Çanakkale'ye gidip alabildiği kadar yaralı yükleyip İstanbul'a dönüyordu. İcabında ameliyatlar da yapılıyordu.

Mütarekede İsviçre, Almanya ve Avusturya'daki talebemeze ebeveynlerinin Hilâli Ahmer vasıtasıyla gönderdiği harcırahlarını müttefiklerin çıkardıkları zorluklar yüzünden alamayan yüzlerce talebemiz parasız sefil ve perişan kalmışlardı. Hilâli Ahmer bunu halletmek için bir memur göndermek teğebbüsünde bulundu ise de, bu arzumuz kabul olunmamıştı. Müttefikler kuş uçurmuyorlardı.

Dr. Besim Ömer Paşa bir hemşire (Bitaraf sayıldığını) göndermeyi teklif etmiş. Comte Sforza cevaben : «— Kendini göreyim de öyle karar veririm » demiş. Dr. Besim Ömer Paşa ile İtalyan Sefaretine hemşire kıyafetiyle (o zamanlar Alman hemşirelerinin üniformasını kabul etmişdik) gittik. Comte Sforza bizi nezaketle kabul etti. Gitmemi tasvip etmiş. Haliç'te senelerden beri kalmış Korkovado vapuru Alman ve Avusturyalı sürgünleri memleketlerine götürürken dokuzyüz küsur kişi, ben de onlara ilâve olundum. Geneve'deki talebe ile görüştüm. Onlar pek mütehassıs olmuşlardı. Zavalı yurttaşlarım kadar ben de mütehassıs oldum. Berne sefiri Fuad Selim Bey Berne davet etmişti, gittim. Oraya 7 yaşında bir Fransız kızını getirip, bana teslim ettiler. Annesi Berlin'de imiş. Çocuğu annesine teslim ettim. Fakat çocuk, annesini senelerce görmediğinden onu unutmuş. Benim eteklerime yapışarak benimle gelmek istedi. Berlinde mümkün olduğu

kadar talebe ile temas etmeye çalıştım. Kiel'e Seyri Sefai'nin bir gemisi gelmişti. Bütün talebenin gemi ile yurda gönderilmesini sefir paşa ile görüştüm. Fikrimi tasvip etti. Tren dolusu gençleri istasyondan sefir paşa ile uğurladık. Vazifem muvaffakiyetle neticelenmişti. Bir vazife daha kalmıştı. Harp senelerinde 27 talebemi kaybetmiştik. 27 çelenk yaptırıp, sefaret imamı ile beraber mezarlığa giderek çelenkleri evlatlarımızın kabirlerine koyduk. Ruhumda bir huzur duydum.

İstanbul'a avdetimde Himaye-i Etfal Cemiyeti teessüs etmişti. Hemen idare heyetine alındım. «Save the Children Fund» ile beraber çalışıyorduk. Müsmir neticeler elde ediyorduk. Aynı zamanda «Save the Children Fund»'ın müfettişi seçilmişti Hilâli Ahmer Hanımın Merkezinde haftanın birkaç günü bulunur, san'at evi ile meşgul olurum. O zaman İstanbul'a gelen her ecnebi Hilâli Ahmer'e uğrar, Hanımlar Merkezi'ni de ziyaret ederlerdi.

1920 de Hilâli Ahzar'ın teessüsüyle, ilk kadın âza olarak iştirak ettiğimde ilk kongrede idare heyetine intihabımla elan çalışmaktayım. Dört Milletlerarası Kongre'ye iştirak ettim ve eylülde İstanbul'da in'ikad eden kongreyi hazırladım. Bununla beş kongreye iştirak etmiş oluyorum.

Harbi umuminin pek acı neticelerinden biri de memlekette bir milyona yakın eytamin yersiz, yurtsuz perişan hal-i idi. Hükümet yurdun birçok yerlerinde Darüleytamlar tesis etmiş ise de, çocuklar büyüdüğü zaman onlara bir iş bulmak, istikbâl temin etmek zarurî idi. Umum Müdürleri Selâhattin Bey bize bir cemiyet kurmamızı ve himaye etmemizi rica etmişti. Haftada bir Orta Köy'e gider, çocukların istikballeriyle meşgul olurduk.

Kızılay Hemşire Okulu'nda çok emeğim vardır. İstanbul işgâl altında iken, Hanımlar Merkezinden üç kişi, Teşvikiye'deki bir konağı görüp, kiraliyerek, vakit kaybetmeden mektebi hemen açmak arzusundaydık. O zamanlar Hilâli Ahmer'in tek bir arabası vardı: Fayton-Arkasında Kızılay. Üçümüz arabayı beklerken meş'um bir haber geldi: Gidilmiyecekmış... Müttefikler Kızılayı dahi kapatmak niyetinde idiler.

1925 de mektep açıldı. Mektep idare heyetine dahil olduğumdan derslerin tanziminden perdelerin kornişlerine, Kızılay koydurtmaya kadar meşgûl olmuşum. Her hafta gider Fransızca okutur, hasbihâl eder, konferans verir, dim.

Ankarada Merkezi İdare Heyeti kuruluncaya kadar deruhte etmiş olduğum vazifeyi bir hafta bile aksatmamıştım.

1927 de Ligue des Sociétés de la Croix Rouge Tokyo Kongresi dönüşü Amerikan Heyeti İstanbul'a uğramıştı. Bir çok faaliyetlerimizden mâada hemşire mektebini gezdirdik. O tarihte Hükümet çok çocuk siyasetine önem veriyordu.

Safiye Hüseyin Elbinin vefatından birkaç gün evvel Kızılay tarafından yatırıldığı hastanede çekilen fotoğrafı.

Safiye Hüseyin Elbi, kendisine başarılı ve büyük hizmetlerinden dolayı verilmiş madalyaları göğsünde olduğu halde bir kongrede

Biz de, yani idare heyeti, bahçenin sağ köşesinde hemşirelere çocuk bakımı da öğretmek üzere bir çocuk dispanseri inşa ettirmek ve üst katına da bir hemşire dinlenme evi yaptırmaya karar vermiştik. Amerikan Kızılhaç Heyetinde mektebi gezdirdiğimiz vakit, o köşeyi Judge Barton Payne'ye göstererek gayemizi anlatmıştım ve «Paramız yok yaptırıyoruz» demiştim. «İstediniz de vermediler mi» diye sordu. «Hayır, istemedik» dedim. «İsteseniz belki veren olurdu». O yaz World Federation Against Alcoholism Cemiyeti'nin daveti üzerine kongrede bulunmak üzere Amerika'ya gittim. Judge Payne beni Kızılhaç Kongresi'ne davet etti. Washington'a bilhassa kongre için gittim. Oralardan kongresi bir hafta sürüyor. En çok ne görmek istediğimi sordu. «Gençlik Kızılhaç Teşkilâtıyla hasta bakıcılık» dedim. Bir çok hastane gezdirdiler. Hemşirelerle temas ettim. Gençlik Kızılhaçının kongresine de davet edildim. 12-17 yaşına kadar talebeler ne makul fikirler ortaya koydular.

Son akşam Judge Payne'ye veda ederken bana bir vaadi olduğunu söyledim. «Ne idi o?» dedi. Ben de «Çocuk kliniği ile hasta bakıcı home'u» dedim. «Oh my Hüseyin siz ne arzu ederseniz ben yapacağım» dedi. İstanbul'a avdetimde hemen Dr. Ömer Lütfi'ye hayırlı haberi verdim. İdare Heyeti toplandı, izahatım üzere Ankara'dan yardımın istenip istenmemesinin sorulmasına karar verildi. Bir kaç gün sonra Amerikadan yardımın istenilmesine karar verilmiş diye haber aldık. Derhal Judge Payne'e yazdım. Amerika Kızılhaç İdare Heyetine tasvip olunduğunun cevabı hemen geldi. Kızılayın ne kadar harcıyacığını soruyor ve mütebakisini kendilerinin tamamlayacaklarını bildiriyor-du.

O tarihte 30.000 TL. na güzel binalar inşa olunabildiğinden iyi bir mimara bir kroki yaptırdık. 30.000 liralık bir bina için 8 binini Kızılayın vermesini teklif ettik, mütebaki 22.000 ni Amerika Kızılhaçından isteyecektim. Tasvip cevabını ümitle beklerken aldığımız mektupta: «Çocuk kliniği ile hasta bakıcı yurdunun Ankara'da yapılması takarrür etmiştir 120.000 liraya çıkacaktır. Kızılay 40.000 ini verecek 80.000 ni de ben isteyecektim. Bu gayri mantıklı teklif hepimizi pek şaşırttı ve yardım istemeden vazgeçtik. Mevzuu, Kızılay binayı Ankara'da yapacakmışla geçirtirdim. Ama Amerika Kızılhaçından bizim Gençlik Kızılhaçımızı kurmak için 10.000 TL. almaya muvaffak olmuşum.

1919 da teessüs etmiş olan Verem Savaşı Derneği İstanbul'un işgali dolayısıyla faaliyeti sekteye uğramışken 1927 de tekrar faaliyete geçmiş ve o zamandanberi cemiyetin her sahasında bıkmadan, usanmadan çalışmış ve çalışmaktayım. Büyük okyanusta bir damla su gibi.

Bunlardan mâada bir çok küçük cemiyetlerde çalıştım. Meselâ Kadıköy Fukaraperver Cemiyeti. Kadınları Ca'rtırma Yurdu, Yardım Sevenler vs. gibi türlü cemiyetler.

Nâciiz hizmetlerim taltif olunmuştur. Verilen birkaç nişan sıra ile: İngiliz Coronation Medal, İngiliz Kızılhaç Madalyası, Alman Kızılhaç Madalyası, Hilâli Ahmer Madalyası, Şefkat Nişanı 2. rütbe, Harbi Umumi Madalyası, Florence Nightingale nişanı, Laponya Kızılhaç nişanı 1. rütbe, Fransız Kızılhaç Madalyası.

Bütün mülkünü Kızılay'a bağışadık-
tan sonra vefat eden hayırseverlerden
Ayşe Mükerrer Üzerdem için, Kızılay
İstiklâl Şubesi Eyüp Sultanda Piyer Loti-
ti'ye çıkan turistik caddenin üstünde
mermerden büyük bir mezar yaptırmış-
tır. Üstteki fotoğrafta, İstanbulun en
güzel köşelerinden biri olan Halle'e kar-
şı inşa ettirilen mezar ve kitabesi, altta
da kitabe yakından görülmektedir.

GENÇLİK TEŞKİLÂTIMIZI İN-
CELEMEK AMACIYLA GE-
LEN LÜBNANLI TEMSİLCİ

May Cheaib

May Cheaib, Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir'le

KIZILAY DERNE- Ğİ GENEL BAŞ- KANI

Sayın Bay Başkan,

Miss Cheaib'in Türkiye Kızılay Derneğine vaki ziyareti esnasında kendisine gösterilen yakın ilgi dolayısıyla takdirlerimi sunarım.

Miss Cheaib, Derneğinizi ziyareti esnasında gerek Gençlik Teşkilâtınızın ve gerekse muhtelif müesseselerinizde müşahade ettiği çalışmalarından memnun kalmış olup kendisine gösterilen alâkadan çok mütehasşis olmuştur. Derneğinizden öğrendiği çok kıymetli bilgiler, kendi Derneği olan Lübnan Kızıllaç Derneği için faydalı olacaktır.

Miss Cheaib, halen raporunu hazırlamakta olup bir nüshasını tamamladığı zaman size gönderecektir.

Bu projenin başarıya ulaşmasına âmil olan yardımlarınız dolayısıyla sizlere tekrar teşekkür etmek isterim.

Lig Genel Sekreteri
Henrik Beer
Saygılarımla,

Unesco'nun 1964 yılında Lig kanaliyle verdiği gençlik bursunu Lübnan adına alan 22 yaşındaki May Cheaib, hazırlanan bir program dahilinde 17 Nisan ve 18 Temmuz tarihleri arasında Yugoslavya, Avusturya, İsviçre, Fransa, İtalya, Yunanistan ve Türkiye'yi ziyaret ederek, bu memleketlerin gençlik teşkilâtları ve çalışmaları konusunda incelemelerde bulunmuştur.

11-18 Temmuz tarihleri arasında Türkiye'ye gelen Lübnan'lı Kızıllaç Temsilcisi, Derneğimiz tarafından misafir edilmiş, Kızılay tesisleri ve Kızılay çalışmaları, özellikle Gençlik Teşkilâtının bünyesi, çalışmaları, Kızılay Gençlik Kampları konularında kendisine gerekli bilgiler verilmiş ve bütün bunları yakından etüd edebilmesi için her türlü imkân sağlanmıştır.

May Cheaib, Türkiye dönüşü Lübnan'da ilk defa Kızıllaç Gençlik Teşkilâtı'nı kurmuştur.

14-27 Eylül tarihleri arasında Cenevre'de yapılan Lig İcra Kurulu toplantısında Gençlik Kolları konusu görüşülürken, Lig Gençlik Müdürü Mr. Schussle, May Cheaib'in Türkiyedeki Gençlik Teşkilâtı çalışmalarını methe-den bir mektup yazdığını açıklayarak, mektupta Lübnan'lı genç temsilcinin memleketinde, Türkiyedeki Gençlik Teşkilâtı bünyesine benzer bir teşkilât kurduğunu ve kendisinin de teşkilâta başkan olduğunu belirttiğini söylemiştir.

22 yaşında, sosyal konulara bütün gücü ve imkânlarıyla eğilmiş olan May Cheaib, Beyrut'ta doğmuş, Edebiyat Fakültesinde okumuş ve özellikle çocuk yuvaları konusunda araştırma ve çalışmalar yapmıştır. Resim, desen, piyano ve bale dersleri alan genç kız, Arapça, Fransızca ve İngilizce bilmektedir.

İlk yardım kursundan da diploma alan May Cheaib, Lübnan Kızıllaçının çeşitli bölümlerinde yıllarca büyük bir başarı ile çalışmış ve halen de çalışmalarına devam etmektedir.

KIZILAY

MURATDAĞI

GENÇLİK

KAMPINDA

Kızılay Muratdağı Gençlik Kampının kordelâsı kesildikten sonra davetliler ve öğrenciler kampa giriyorlar

Bu yıl ilk defa hizmete giren, Kütahya'nın Gediz ilçesinde tamamen çam deryası içinde bulunan Kızılay Murat Dağı Gençlik Kampı'na; Ankara, Eskişehir, Afyon, Kütahya, Uşak, Manisa ve Burdur illerinden ortaokul ve liseye devam eden kız ve erkek öğrenciler katılmıştır.

Kızılay Murat Dağı Gençlik Kampı'nın açılış töreninde Kızılay Genel Merkezi ileri gelenleri, Gediz Kaymakamı,

Kızılay Genel Müdür Yardımcısı Nihat Aşar, Gediz kaymakamı Recep Cüdi Kalkan, Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan, Seyfeddin Orhan Çağdaş (soldan sağa doğru) ve davetliler Muratdağı tesislerini gezerlerken. Aşağıda da tesislerden bir kısmı.

Belediye Reisleri, askerî erkân ve kalabalık bir davetli topluluğu hazır bulunmuştur. Kamp tesisleri kordelâsının kesilmesine davet edilen Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan bu hususu Kaymakam'dan rica etmiştir.

Kampın açılışı dolayısıyla çok veciz bir konuşma yapan Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan, Genel Merkez tarafından dördüncü Gençlik Kampı'nın da Murat Dağı'nın emsalsiz tabiat dekoru içinde öğrencilerin sağlık ve sosyal bakımdan faydalanmaları için hizmete açıldığını belirtmiş, bu tesisin

Uçsuz bucaksız Çam deryası önüne sıralanan modern ve iç açıcı sabit kamp binalarının diğer kısmının görünüşü

Ankara, Eskişehir, Kütahya, Afyon, Uşak, Muğla ve Manisa illerimizdeki çalışkan, aileleri imkânlarıyla yaz tatili yapamayan öğrencilere 20 şer günlük kültürel, sportif çalışmalar sağlayacağını, öğrencilerimizin bütün bir ders yılında yorulan kafa ve vücutlarının temiz çam kokuları içinde dinlenebileceklerinin sevinci ve memnuniyeti içinde olduğunu ifade etmiştir.

Babür Ardahan Kızılay Genel Merkezi'nin bu kampı da gençlik hizmetine armağan ettiğini ve bu yıl Kızılay Gençlik Kampları'ndan 8000 öğrencinin faydalanacaklarını özellikle belirtmiştir.

Daha sonra söz alan Gediz Kaymakamı Recep Cûdi Kalkan, Kızılay Şubesi Başkanı, Murat Dağının asırlık paha biçilmez çamlarının koynunda faydalı soğuk, sıcak sularının hemen yanbaşında kurulan bu gençlik kampının, çevreye büyük bir canlılık kazandığını, Kızılay tarafından örnek bir tesis olarak kurulan ve her türlü ihtiyacı düşünülen kamptan öğrencilerin büyük faydalar sağlayacaklarını belirterek, Türkiye Kızılay Derneği'ne şükranlarını açıklamışlardır.

Kampa iştirak eden öğrenciler akrobatik numaralar yapıyor

Gençlerin sportif gösterileri ve muhitlerinin yeni tesisler kazanması Gedizli-leri coşturdu. Grup grup ortaya atılarak sevinçlerini ifadeye çalıştılar.

İNSANLARI SEVİNİZ

Diploma töreninde önce Genelbaşkan yardımcısı konuştu :

«— Birbirinizi ve insanları seviniz».

Sonra, eski Kızılaycılar, öğretmenler ve misafirler :

— Paraya tapmayınız çocuklarım...

— Sevgi ışığı yolunu- zu aydınlatın .

— Daha büyük başarılarınızı bekleyeceğiz.

... ve ardından şarkılar, türküler, danslar, şiirlerle dolu güzel, çok güzel bir gösteri başladı.

Kızılay Gençlik ve Sağlık Kampları, önceki yıllardan farklı bir şekilde devam etmektedir. «Sabit tesisli» dört kamptan başka çadırli kamplar, memleketin en güzel yerlerine serpiştirilmiş ve yaz ayları boyunca 10 bin çalışkan ve yoksul öğrencinin yararlanması sağlanmıştır.

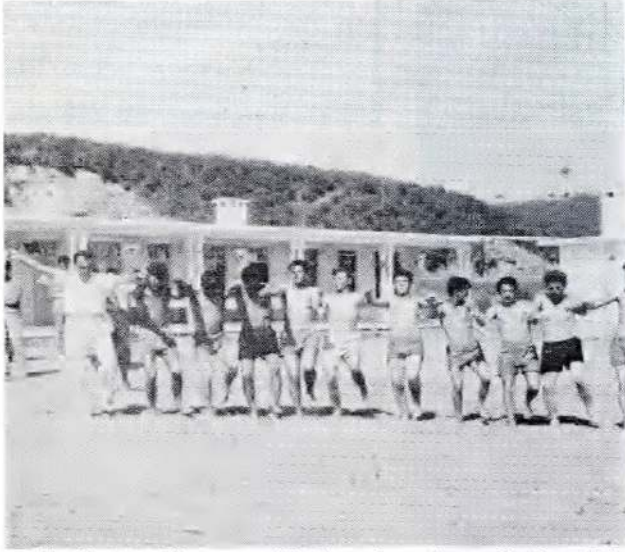
Gelecek yıllarda bu sayının birkaç misline çıkarılacağı haber verilmektedir.

Çamkoru kampı, Kızılcabazı yakınlarında kurulmuş, basketbol, voleybol alanları, yüzme havuzu olan, büyük ve yeni bir kamptir. Bir müdürü, altı öğretmeni vardır. Sabahları, spor ve eğitim, öğleden sonraları dinlenme ve gezi programları uygulanmakta, geceleri toplu eğlenceler düzenlenmektedir.

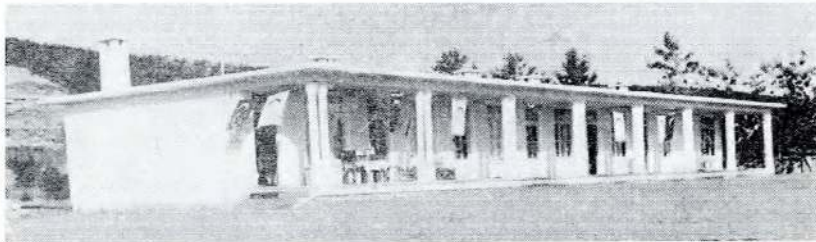
(Dünya Gazetesinden)

Öğrenciler, Samsun Gençlik Kampının açılış töreninde elleri bağlı olarak su kabı içinde meyva yeme yarışmasında.

Kızılay'ın diğer gençlik kamplarında olduğu gibi Samsun'da da gençlere çeşitli sportif faaliyetler ve kültürel çalışmalar arasında, milli oyunlar öğretildi.

Kızılay Samsun Gençlik Kampı tesislerinden bir görünüş

Kızılay Genel Merkezi, bu yıl dördüncü Gençlik Kampını Samsun'da açtı. Bu Gençlik Kampından da yüzlerce ortaokul ve lise öğrencisi faydalandı. Kızılay Samsun Gençlik Kampı deniz kenarında, sabit tesisli olarak inşa edilmiş bulunmaktadır.

Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir, Samsun Gençlik Kampında ilk yardım kursunu bitiren bir öğrenciye diplomasını verirken..

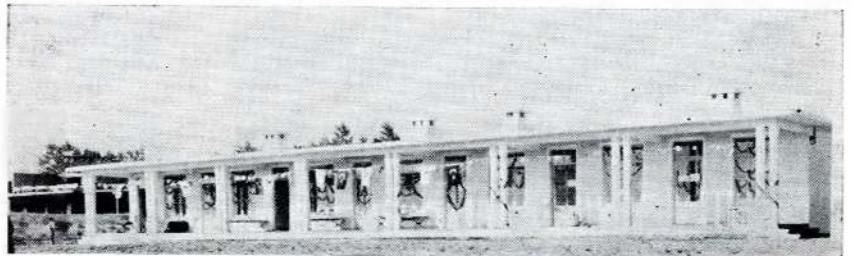
Samsun Valisi Hamdi Ömeroğlu da, kampta başarı ile ilk yardım kursunu bitiren bir öğrenciye diplomasını verdi ve kendisini tebrik etti.

Kızılay Samsun Gençlik Kampının açılış töreninde Kızılay Yöneticileri, Samsun Valisi ve il ileri gelenleri hazır bulundu. Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir, Vali Hamdi Ömeroğlu'ndan kampın kordelasını kesmesini rica etti. Resimde, Vali kordelayı keserken görülüyor.

Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan (solda) ve Genel Merkez Kurulu üyesi Mecdi S. Sayman da Samsun'da ilk yardım kursunu bitiren öğrencilere diploma verirken görülüyorlar.

Kızılay Samsun Gençlik Kampı tesislerinden diğer bir kısım

Harplerin, kaçınılmaz birer vakıa olduğu bir gerçektir.

Bu önce insan uzviyetinde başlar. Mikrop denilen gözle görülmez pek küçük cisimler, canlı mah-lûkların organizmasına girince, bir savaştır başlar. Lokosit, yani akyuvar denilen kanın beyaz ve çekirdekli yuvarlakları, hemen bunların üstüne atılırlar; dehşetli bir saldırıyla bir harp, bir kıyamet kopar. Lokositler olur, yani akyuvarlar çoğalarak mikropları yiyip yok ederler. Eğer organizma bunu yapabilirse mikroplar yok olur, vücut dahi o hastalığa karşı bir bağışıklık kazanarak insan hastalıktan kurtulur.

Yok eğer bakteriler üstün gelirse ya hastalık uzar, yahut da şahıs ölebilir.

İşte mikropların insan vücudunun savaşı böyle olur. Buna karşı aşilar düşünülmüş, ilk aşı çiçek hastalığına karşı Türkler tarafından bulunmuş, tatbik edilmiştir. Tarihi, Milâdi 1717 yani XVIII. Yüzyılın başlarıdır.

Çok eski devirlerin harplerinde esir düşen zavallıların kolları, parmakları, gözleri, kulakları, burunları kesilip oyulurdu, buna dinler cevaz verirdi. Yani göklere mensup dinler, Peygamberler bile bu vahşeti önleyemez, belki ilâhi buyruk olarak emir ve teşvik ederdi.

Adaletli denilen padişahlar, huzurlarında kendi ırkıdan olan kardeşlerini iri ağaç gövdelerini biçen büyük desterelerle esirlere ikiye böldürdüler. tarih kitapları ise bu fatihleri daha doğru anlamı ile bu zalimleri alkışlayarak sayfalarına yazmaktan geri durmazdı. Âsur ve Babilîlilerin bize kadar gelen granit taşlarına işlenmiş heykellerinde, Kırallar dev endamları, dehşet saçan bakışları ile etraflarına korku salarlar, arslanları avlayan hükümdarlar, ejderhaların ağzına kargı sokan kumandanlar, en kutsal kahramanlar olarak gösterilirdi. Fakat bir doktorun, bir mimarın, bir heykeltıraşın, bir adalet adamının, yahut büyük bir edibin heykelini yapmak lüzumunu kimse hatırına bile getirmezdi!

10 binlerce yıldanberi devam edegelen bu vahşilikler, bu zulümler, özellikle harplerde yaralanan askerler, şehit düşen fedakârların cenazeleri hakkında milletlerarası hiçbir kalde, hiçbir usul ve nizam yoktu. Yani bunlar tamamen kendi hallerine terk edilmişlerdi.

XIX. Yüzyılın ortalarında bhusus XVIII. Yüzyılda Deli Petro, daha sonra Napoleon Bonaparte'in gerek Avrupa'da, gerek Mısır ve Suriye'deki harplerde işlediği cinayetler tüyler ürperticidir.

Fransa, Almanya, Avusturya, İtalya'nın birbirlerine karşı açtıkları muharebeler ile, İsviçre'deki Katolik, Protestan Kantonlarında vukua gelen ve Sonderbund 'ayrı ittibat' in mağlûp olması ile son bulan 1848 harbinde gerçi İsviçre Federasyonu kurulmuş idi. Bu harpte İsviçre ordusunun kumandanı olan Dufour, bu harplerdeki yaralıları, onlara karşı gösterilen merhametsizliği görmüş, pek ziyade acı duymuştu.

Fransa İmparatoru III. Napoleon kumandası altındaki Fransız ve İtalyan askerlerinin 24 Haziran 1859 günü Avusturya İmparatoru Fransova Josef'in kumandanlığındaki Avusturya askerine karşı Solferino'da kazandığı galibiyet o devirde dikkati çekmiş, fakat harp pek kanlı, pek öldürücü olmuştu.

İtalya'nın Lombardiya hıttasında bir köy olan Solferino, Fransızları ziyade sevindirmiş, Paris'teki büyük köprülerden birisine Solferino adı takılmıştı.

KIZILAY DERNEĞİNİN KURULUŞUNA KISA BİR BAKIŞ

Ankara Üniversitesi Tıp
Fakültesi Tıp Tarihi En-
stitüsü Öğretim Üyesi

PROF. DR. FERİDUN NAFİZ UZLUK

tarafından I. Milli Kızı-
lay Konferansına sunu-
lan konferans.

Buradaki kanlı olaylar o zaman henüz 30 ya-
şında olan bir genci pek ziyade müteessir etmiş,
onun gönlünden kopan acı feryatlar, yaralıları
yardım etmek için milletlerarası bir derneğin ku-
rulması inanç ve ümidini izhara vesile olmuştu.
Bu olaydan 3-4 sene sonra 5 ülkü arkadaşı bir a-
raya gelmişti. Onların isimlerini doğum yıllarına
göre sıralıyalım :

- 1 — General Dufour (1787—1875)
- 2 — Dr. Théodore Maunoir (1805—1869)
- 3 — Dr. Louis Appia (1818—1898)
- 4 — Moynier (1826—1910)
- 5 — Henry Dunant (1828—1910)

İşte bu 5 kişi içerisinde Henry Dunant hepsin-
den daha fazla hizmette bulunmuş dersek mübalâ-
ğa etmemiş oluruz.

Dunant'ın Solferino'da vukubulan pek çok in-
sanın ölmesine, yaralanmasına sebep olan harbin o-
nun üstünde yaptığı olumlu etki dolayısıyla millet-
lerarası harp yaralılarına bakmak, onların ıstırap-
larını azaltmaya çalışmak için bir dernek kurulma-
sı fikri etrafında, Fransa İmparatoruna da mürä-
caatta bulunmuştur. Gazetelerde yapılan buna ben-
zer yayınlar Solferino harbinin kurbanları ile onla-
rın aileleri, dünya efkârında çok iyi yankılar yap-
makta idi. Bu 5 zat General Dufour'un başkanlığın-
da toplanarak bir cemiyet kurmayı öngördüler. Dünya devletlerine müracaatta bulundular. 22 A-
ğustos 1864 senesinde 16 devletin iştirâkı ile yapı-
lan kongreye delegeler iştirik etmiş olup alınan
kararlarda muharip devletlerin kuracakları can
kurtarma teşkilâtı, hastaneler, sağlık personeli,
gönlüldü hemşireler durumları, memleket halkının
ve yaralıları karşı yardımlar hakkında, kurtarıcı
teşkilâtta çalışanlar ile hastaneler için belirli ve
benzerli bir alâmet kabulüne karar alınmıştı.

Cenevre'de toplanan bu kongreye o zaman
Osmanlı İmparatorluğu birtakım ihmalleri, türlü
alâkasızlıklar yüzünden katılmamış; ancak bu
kararları bir sene sonra, yani 5 Temmuz 1865 tari-
hinde imzalamıştır. Şu halde Kızılhaç Teşkilâtının
kurulması 1864 de, Osmanlı Devletinin yani Türki-
ye Hükûmetinin bu çağrıya evet diyerek imza koy-
ması 5 Temmuz 1865 tedir. Bir hâtra olmak üze-
re ilk dâvete katılanlar şunlardır : İsviçre, Fransa,

Belçika, Hollanda, İtalya, İspanya, İsveç - Norveç, Danimarka, Bad Hükümetleri tarafından icabet edilmiş, birer delege gönderilmiştir.

1864 senesinde yine İsviçre'nin Cenevre şehrinde toplanan işbu konferansta uzun müzakerelerden sonra Cenevre Mukavelenamesi (Convention) diye meşhur olan bir kâğıt 22 Ağustos 1864 tarihinde imza edilmişti.

Mukavelenamenin Cenevre'ye delege göndermemiş olan diğer medenî devletlere de tebliğ olunması, hükümlerini kabul ve imza için bir sene mühlet bırakılması karar altına alınmıştı. Mukavelenin bu suretle yazılması üzerine bütün devletlere tebliğ edilmesi kabul ve imza ile hükümlerini yürütmeyi deruhte eden devletlerin isimleri tarih sırasıyla şöyledir :

1 — Fransa	22 Eylül	1864	de imza etmiştir.
2 — İsviçre	1 Ekim	1864	» » »
3 — Belçika	14 Ekim	1864	» » »
4 — Hollanda	29 Kasım	1864	» » »
5 — İtalya	4 Aralık	1864	» » »
6 — İspanya	5 Aralık	1864	» » »
7 — İsveç - Norveç	15 Aralık	1864	» » »
8 — Danimarka	15 Aralık	1864	» » »
9 — Bad	16 Aralık	1864	» » »
10 — Prusya	4 Ocak	1865	» » »
11 — Yunan	18 Şubat	1865	» » »
12 — İngiltere	9 Mart	1865	» » »
13 — Meklenburg	17 Ocak	1865	» » »
14 — Türkiye	5 Temmuz	1865	» » »
15 — Württemberg	2 Haziran	1866	» » »
16 — Hess	22 Haziran	1866	» » »
17 — Bavyera	30 Haziran	1866	» » »
18 — Avusturya	21 Temmuz	1866	» » »
19 — Portekiz	9 Ağustos	1866	» » »
20 — Saksonya	25 Kasım	1866	» » »
21 — Rusya	22 Mayıs	1867	» » »
22 — Papalık Makamı	9 Mayıs	1868	» » »
23 — Romanya	3 Aralık	1874	» » »
24 — İran	29 Kasım	1875	» » »
25 — Salvador	5 Aralık	1874	» » »
26 — Karadağ	30 Aralık	1874	» » »
27 — Sırbistan	24 Mart	1876	» » »
28 — Bolivya	16 Ekim	1879	» » »
29 — Şili	15 Kasım	1879	» » »
30 — Arjantin	25 Aralık	1879	» » »
31 — Peru	22 Nisan	1880	» » »
32 — Amerika Birleşik Dev.	1 Mart	1882	» » »
33 — Bulgaristan	1 Mart	1884	» » »
34 — Japonya	5 Haziran	1886	» » »
35 — Lüksemburg	5 Ekim	1888	» » »
36 — Kongo	27 Kasım	1888	» » »
37 — Veneziella	9 Temmuz	1894	» » »
38 — Siyam	29 Haziran	1895	» » »
39 — Cenubî Afrika	28 Eylül	1896	» » »
40 — Oranj	28 Eylül	1897	» » »
41 — Honduras	16 Mayıs	1898	» » »
42 — Nigaragua	19 Mayıs	1898	» » »
43 — Uruguay	30 Mayıs	1900	» » »
44 — Kore	8 Ocak	1903	» » »
45 — Guatamala	24 Mart	1903	» » »
46 — Çin	29 Haziran	1904	» » »
47 — Meksika	25 Nisan	1906	» » »
48 — Brezilya	30 Nisan	1906	» » »
49 — Kolombiya	7 Haziran	1906	» » »
50 — Alman İmparatorluğu	12 Haziran	1906	» » »
51 — Paraguay	31 Mayıs	1907	» » »
52 — Haiti	24 Haziran	1907	» » »
53 — Küba	25 Haziran	1907	» » »
54 — Dominiken	25 Haziran	1907	» » »
55 — Ekvator	3 Ağustos	1907	» » »

Değerli Prof. Dr. Feridun Nafiz Uzluk (sağdan ikinci), Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir ve Kızılaycılarla.

Tablâtıyla bu liste 57 sene ervelki durumu göstermektedir. Bugün 102 devlet Kızılay'a dahildir.

1877 Türk - Rus Harbinde, Türk Hükümeti tarafından Kızılhaç işareti yerine Hilâl-i Ahmer denilen Kızılay işaretinin kullanılması takarrür etmiş, Cenevre Merkezi vasıtasıyla devletlere tebliğ edilmiştir.

Cenevre'de kabul edilen, uzun müzakereler, toplantılardan sonra esasları kararlaştırılan maddeler 3 tane olup şunlardır :

1 — Muharebelerdeki mecrublarla onları tedavi eden sağlık ekipleri, tarafsız addedilecektir.

2 — Sıhhiyede çalışan ekipleri ayırdedecek, tarafsızlığını temin edilecek bir alâmeti farika, yani ayırt edici bir alâmetin kabul edilmesi.

3 — Ayırt edici alâmetin sancak halinde kullanılmasıyla bu bayrağın çekileceği yerlerin tarafsız tanınması.

İlk toplantıda alınan bu kararlar resmî bir nitelikte olmadığından bunu temin etmek üzere yukarıda söylediğimiz gibi devletleri çağırılmışlardı.

Türk Hükümeti 5 Temmuz 1865 de mukavelenameyi imza etmesine rağmen esas teşkilâtını bazı anlaşmazlıklar yüzünden bilhassa ayırt edici alâmetin sebebiyle ancak 13 sene sonra Prof. Dr. Yarbay Abdullah Bey'in himmetiyle kurabilmiş, ondan sonra devletin girdiği harplerde bu kurulun hayırlı bir cemiyet olarak yardımlarda bulunduğu iftiharla görülmüştür.

Kurulan bu cemiyetin adı Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlerine Yardım Cemiyeti, «Societe Ottomanne de Secours aux Blesses et Malades Militaires.»

Biraz önce de söylediğimiz gibi Abdullah Bey, geniş malûmatlı, son derece çalışkan, hiçbir şeyden yılmaz pek ziyade gayretli bir zat idi. (1)

Prof. Dr. Abdullah beyin bilimsel çalışmaları yanında hayır işlerindeki samimi gayretleri, başarıları herkesin dikkatini çekmiştir. Bundan ötürü 1867 de Pariste toplanan milletlerarası yardım Kongresinde Türkiyenin delegesi olmuş, oranın daimi üyeliğine seçilmiştir.

Cenevre antlaşması gereğince kurulmasına karar verilen bu hayır cemiyeti Abdullah beyin devamlı çalışmaları sayesinde Türkiye'de askeri hasta ve yaralılarına imdat ve yardım cemiyeti namında kurulmuş, kurucu azası olarak tanınmış 66 zat derhal kaydolmuş, bunlardan 43 tanesinin hekimlerden olduğu dikkati çekmiştir. Tanınmış bu zatlar

Fahametli Ömer Rüşti paşa, Serdari Ekrem Ethem paşa, Veli paşa, Kırımlı Dr. Aziz İdris bey, Mr. Ch. Curtis, Baron Prokesch - Osten, Avusturya Sefiri gibi tanınmış zatlar vardı. Bundan başka devrin padişahı olan Sultan Abdülaziz de bu işin yapılmasını istiyordu.

İlk toplanan heyet geçici idare kurulu olarak aşağıdaki şahısları seçti :

Reis	: Dr. Marko paşa
Reis Vekili	: Dr. Mongery
Genel Kâtip	: Dr. Abdullah bey
Kâtip yardımcısı	: J. de Castro
Kâtip yardımcısı	: Dr. Limonides
Veznedar	: Charles Curtis

Bir de cemiyetin esas statüsünü hazırlama komisyonu kurulmuş olup buraya da :

Dr. Salih bey
Dr. Mavroyeni (2)
Dr. A. de Castro (3)
Seçilmişti.

Bunların hazırladıkları nizamname 7 Temmuz 1869 tarihinde kabul ve tasvip edilmişti.

Ömer ve Marko paşanın bu cemiyetin kurulmasında büyük yardım, büyük himayeleri olduğu gibi Abdullah beyin gayreti sayesinde de cemiyet esaslı olarak kurulmuş, Sultan Aziz ile annesi Pertevniyal Valide Sultan'ın dahi dikkati çekilerek bu hayırlı işte himmeti sağlanmıştı. Bundan başka bu cemiyetin yayın organı olarak «Gazette Medicale d'Orient» adı ile bir de gazete çıkarılmış, bununla cemiyetin fikirleri müdafaa edilmiş, etrafa yaymağa çalışılmıştır. Bir müddet sonra bu amaçları gerçekleştirmek için merkezi Tıp okulunda olmak üzere hükümet Şurayı Sıhhi-i Mülki'nin açılmasına, aynı zamanda Osmanlı yaralı ve hasta askerlere yardım cemiyeti ile işbirliği yapılmasına karar almıştı. Reis olarak da bu cemiyete Dr. Servişen efendi seçilmişti. Bu tarihlerden sonra Cenevre andlaşması gereğince Osmanlı hükümeti bu cemiyetin faaliyetini arttırmak ve icabeden malzeme ile parayı tedarik etmek için organizasyonu kurmak çabasına başlamıştı. Bu işleri başarmak için birtakım komiteler kurulmuş, bu komiteler aynı zamanda yüksek Askeri Sağlık Şurası ile Cemiyeti Tıbbiye-i Osmaniye ile de işbirliği yapmak selâhiyetlerini almıştı. Bu suretle Osmanlı yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyetinin çalışmaları, Ordunun emrine hazır bir vaziyete konmuştur. Bu Andlaşma iyi niyet ve dürüst çalışmalarla kurulan işbu hayır cemiyetinin kısa bir zamanda şeffak, merhamet dağıtan bir yardım merkezi haline gelmesine sebep olmuş, aynı zamanda ihtiyar, genç, kadın erkeğin elbirliği ile menfaat beklemeden çalışacak bir hayır ve yardım yapma merkezi haline getirmiştir.

Faaliyete geçen yaralı ve hasta askerlere yardım cemiyeti, ilk olarak 9 seyyar hastane ve lüzumlu malzemeyi ihtiva eden teşkilâtı ile birlikte hazır bir duruma gelmiş. 1876 da Sırp ve Karadağ harbine giren Osmanlı devletine bütün teşkilâtı ile yardım etmiş, yaralı askerlerin ve hastaların yardımına koşmuştur. Bu hayırlı ve verimli çalışmaları yerinde izleyen milletlerarası Kızılhaç cemiyeti tarafından askeri hastalara yaralıları yardım eden cemiyete bir de takdimname gönderilmiştir.

Bundan başka hazineye yardım yapılmasına da karar verilmiştir. Bu verimli çalışmaların sayesinde, yerli yabancı halk dahi bu cemiyete maddi, manevi yardımlarda bulunmayı kendilerine borç bilmişlerdir. Bu suretle Osmanlı Asker Hasta ve Yaralılarına İmdat ve Yardım Cemiyetinin geliri yükselmiş, daha iyi çalışacak bir durum hasıl olmaya başlamıştır.

21 Temmuz 1876 senesi toplantısında Peştemalcıyanın teklifi üzerine diğer milletlerdeki Kızılhaç Cemiyetleri ile işbirliğine karar verilmiş, bunun için de Sadrazam Mütercim Mehmet Rüşti paşa ile temasa geçmek üzere Dr. Peştemalcıyan, Dr. Nuri-

can, Dr. Magosyandan teşekkül eden bir heyet, evvelâ bir arize ile yani bir raporla Rüşti paşaya müracaatta bulunmuştur. Sadrazam paşa, iki gün sonra bu heyeti gayet iyi bir şekilde karşılamış, uzun uzadıya konuştuktan sonra gerek padişahın, gerekse kendisinin her türlü yardımı yapacağını, diğer Kızılhaç cemiyetleri ile işbirliğinde bulunmanın çok yerinde olacağını söylemiş, bu cemiyetin daha verimli olması için icabeden kararları almak maksadıyla Tıbbiye mektebinde büyük bir toplantı yapılmasına, işbu toplantıya bu gün Bakanlıklar dediklerimize o tarihlerde nezaretler diye ad verildiğinden bu toplantıya nezaretlerden, hayır cemiyetleri ile gerek cemiyeti Tıbbiye-i Şahane, gerek melekletin tanınmış hekimleri ile diğer hayır işlerini seven zatlardan birçok kimselerin davet edilmesine karar verilmiştir. İşbu karar üzerine 12.8.1867 de toplantı yapılmasına bu iş için de aşağıdaki isimleri bulunan zevattan müteşkil hazırlayıcı bir komite kurulmasına karar verilmiştir.

Başkan	: Marko Paşa, Tıbbiye-i Şahane Nazırı
Tıbbiye-i Şahane Delegeleri:	Dr. Servişen (4), Dr. Kırımlı Aziz bey (5)
Sivil Tıp Cemiyeti Dele-	Dr. J. De Castro, Dr. geleri Vucino
Harbiye Vek. Sağ. Da De-	Sitepan paşa, Rifat bey legeleri :
Osmanlı Karan. Da. Dele-	Dr. Bartoletti, Dr. Şa- geleri : kir bey
Cemiyeti Tıbbiye-i Şahane:	Dr. Nurican (3), Dr. Delegeleri Mordtmann, Dr. Peşte- malcıyan, Dr. Polyaç
Bahriye Nez. Delegeleri	: Dr. Seviyan, Dr. Hüsnü Bey
Zaptiye Nez. Delegeleri	: Dr. Ömer bey.

den ibaret idi. Bu kurucu daha doğrusu büyük kongreyi hazırlayıcı komitenin faaliyetlerini, çalışmalarını Gazette Medical d'Orient muntazam olarak neşrediyor, bütün dünyaya bildiriyordu. Nitekim işvige Kızılhaç cemiyeti Başkanı M. G. Moynier de Osmanlı Hasta ve Yaralılarına Yardım Cemiyetinin çalışmalarını yakinen takip ederek tutacağı yolun esaslarını bildirmiş, bu cemiyetin müsbet bir çalış- ma yaptığını her veçhile izhar etmiş idi.

Her ne kadar Cenevre andlaşmasına, Osmanlı Devleti tamamiyle tabi olmuş ise de Kızılhaç armasının Beynelmîl bir yardım arması olmakla beraber Osmanlı devleti bu armayı kabul etmemiş, milletin üzerinde fena tesir yapacağı ve bu yüzden cemiyetin zarar göreceği kararlarına varılarak yapılan büyük kongrede Kızılhaç yerine beyaz bayrak üzerine Kızılay bu cemiyetin amblemi olarak kabul edilmesine karar verilmiştir. Bu amblem aynı zamanda Osmanlı hükümeti Sağlık Teşekkülleri tarafından da tasvip görmüştür. Kongre çalışmaları ve cemiyetin bayrağının şekli cemiyetin Cenevre andlaşmasına göre hattı hareketi bir karara bağlanmış, zamanın harbiye nezaretine keza bu kararın bir sureti de Convention de Cenevre bildirilmiştir.

Bu toplantıdan sonra Alman, Rus ve diğer birçok milletler Kızılhaç Cemiyetleri Bâbıâliye tebrik ve tasvip mektupları göndermişlerdir.

Sadrazam Mehmet Rüşti paşanın dileği üzerine Osmanlı hasta ve yaralılarına Yardım Cemiyetinin organizasyonu esaslı bir surette hazırlandıktan sonra 14.4.1877 senesinde, Marko paşanın başkanlığında yapılan kongrede paşanın söylediği tarihi nutuk ile Osmanlı Hasta ve Yaralılarına Yardım Ce-

miyeti Cenevre andlaşması gereğince teşekkül etmiş olduğunu bildirmiş, yaptığı hizmetleri izah etmiş, 19.4.1877 günkü toplantısında ve bu cemiyetin isminin Hilâliahmer Merkezi namı verilmesine karar verilmiştir.

Zamanın Osmanlı padişahı olan Sultan Abdülhamit bu cemiyetin ilerlemesini çok arzu etmiş, her türlü yardımdan kaçınmamıştır. Ufak bir himmet ve gayret neticesi bütün Osmanlı milleti her türlü yardımı yapmaya başlamış, bir sene zarfında 1 milyon 677 bin altın frank teberru'da bulunmuş, ayrıca 515 bin franklık yardım malzemesi, 6 seyyar hastane, bir sağlık treni, pek çok servis arabası ve bilhassa bu işler için yetiştirilmiş 60 Dr. ve lüzumu kadar personel tedarik ederek bu hayır cemiyetinin ilerlemesinde faideli olacak teşkilâtı kurmakta mühim rol oynamıştır.

Hilâliahmer ismini aldıktan sonra yapılan ilk büyük kongrenin idare heyeti şu zevattan teşekkül etmiştir :

Başkan : Dr. Arif bey, Karantina idaresi İkinci başkanı

2. Başkan : Mr. Le Dr. Sarell : Tıp Fak. Cerrahî Profesörü

M. Nuri : Şûrayı Devlet Âzası

Veznedar : Dr. Le H. Foster : Osmanlı Bankası Direktörü

Aza : Barington Kenett

U. Kâtip : Feridun Bey : Hariciye Vekâleti Memurlarından

Aza : Barington Kenett

Dr. Bartoletti
Dr. Dickson
Escgreh efendi,
Faik paşa,
I. von Haas,
Leval,
General Mott,
Dr. Baron Mundy
Nuri bey,
Dr. Peştemalci
Dr. Servicen
Dr. Sevastopoulo

Kâtiplik Bürosu :

Sekreter Raportör : Dr. Ch. Margossian
Celse kâtibi : Yusuf bey, Franco
Türkçe Mütercim : Ahmet bey
Neşriyat Müdürü : Nâzım bey
Fransızca Mütercim : Mr. Hil Pech
Türkçe Arşiv : Ârif bey
Muhasebe Teşkilâtı Müdür : Th. Pech
Merkez Deposu Müdürü : N. Garas
Merkez Teşkilâtı :
Hastahaneler ve Can kurtaranları idare kısmı;
Personel işleri
Dr. Bartoletti,
Dr. Baron Mundy
Dr. Servicen
Dr. Sevastopoulo
Lüzumlu maddeleri Satınalma ve gönderme kısmı :
Faik bey,
Eşref bey,
Tıbbi İstatistik kısmı.
Dr. Dickson
Dr. Baron Mundy
Dr. Peştemalci
Kontrol. Leval

den meydana gelen heyet ve ayrıca 41 kişilik olan şeref âzası ile ekserisi haricte yabancı milletlerin tanınmışlarından ibaretti. Bundan başka kurucu olarak 120 kişilik azası mevcut olup bunların başında Serdarı Ekrem Abdulkerim Nadir paşa ve tanınmış iki aile vardı. Aidat vermeyi kabul eden üyele-
rin miktarı da 516 kişiden ibaretti. Fakat kısa bir zaman sonra Kızılay heyeti (Hilâli Ahmer heyeti) 24 vilâyette teşkilât kurmuş olup, bu vilâyetler şunlardır. Aydın, Edirne, Ankara, Beyrut, Lübnan, Kastamonu, Şam, Suriye, Çanakkale, Konya, Diyarbakır, Erzurum, Larnaka, Manisa, Selânik, Sana, Bosna, İzmir, Trabzon, Varna, Bundan başka Hindistan, Dehakkâ, Madras, Sylhet gibi yabancı memleketlerde de birer şube açmış, bunlardan da her suretle yardım görmüştür. Osmanlı yaralı ve hastalara Yardım Cemiyeti Hilâliahmer ismini aldıktan sonra Avrupa bu iş için yetişmek üzere Dr. ve Operatörler göndererek elemanlarının iyi olmasına gayret etmiş, bu suretle 55 Dr. yetişmiş bir halde elinde, 26 Operatör 12, ecnebi başhemsire, 24 eczacı, 45 yardımcı ile hazır bir vaziyette bulunmuştur. Hilâli Ahmer Cemiyeti kurulduğu tarihten 30.6.1878 tarihine kadar birçok yabancı devletlerden de hayırlı çalışmalarından dolayı maddi yardımlar görmüştür.

Nitekim :

Hindistan'dan	: 26840 lira 40 Kuruş
Avus. Macaristan	: 9495 lira 15
Mısır	: 9150 lira 15
Fransadan	: 4707 lira 88
Tunusdan	: 4689 lira 76
Almanyadan	: 4067 lira 51
Hollandadan	: 1444 lira 40
Amerikadan	: 674 lira 58
Belçikadan	: 454 lira 45
İtalyadan	: 392 lira 1
Kap'dan	: 305 lira 30
İngiltere'den	: 301 lira 30
İsviçreden	: 141 lira 34
İspanyadan	: 106 lira 99
İle de St. Maurice	: 99 lira 33
Danimarkadan	: 88 lira 37
Yunanistan'dan	: 25 lira 71
Romanyadan	: 12 lira

Cem'an 59.996,42 nakdi yardım, ayrıca yüzbinlerce lira değerinde ilâç, battaniye, giyecek eşyası, ayakkabı ve lüzumlu malzeme yardımında bulunmuşlardır. Hilâli Ahmer Cemiyeti teşkilâtını kuvvetlendirince bütçesinden 5870 lira 51 kuruşunu ihtiyat akçe ve 66712 lira 82 kuruşunu da emre hazır para olarak ayırmıştır. Yine aldığı bir kararla bütün çalışmalarda azasını fahri olarak bu işi yapmasına karar vermiş ve bu günkü Kızılayın esaslı temellerini kurmuş, her yönden memlekete faideli ve her yerde şefkat kaynağı olan bir cemiyet haline gelmiştir.

Kızılay (Kızılhaç da dahil) ana maddelerinden birkaçını önemi dolayısıyla yazıp bir de not ekliyorum.

Mukavelename hükümlerine göre savaş alanlarında hasta yahut yaralı düşecek askerler ile sair şahısları ele geçirecek olan taraf, milliyet tefriki (ayrımı) yapmadan onlara dokunmayacak, kendilerini tedavi ettirecektir. Hastaların yaralılarını düşmanına terk etmeğe mecbur kalacak taraf, bu hastalar ile yaralıların tedavileri için memurlar ile sağ-
lık ekibinin bir kısmını onlarla beraber bırakacaktır.

Hasım eline, bu kabilden düşen yaralılarla, hasta askerler, tedavi edilmek şartile harp esirlerinden sayılırlar.

Harp alanını -harp meydanını- işgal eden taraf, muharebeden sonra gerek yaralıları, gerek ölülerini arayarak onları yağmadan, kötü muameleden korumak için iktiza eden tedbirleri alacak, gömme işinde cesetler büyük bir dikkatle muayene olunduktan sonra yine büyük bir itina ile gömülecektir.

Muharebe eden tarafların her birinden şehit düşenler, ölenlerin üzerindeki kimlik kâğıtlarından hüviyetleri anlaşılanlarla, hastalarla yaralıların adlarını havi defteri, imkân müsaadesi olur olmaz, bunların mensup oldukları memleketlere yahut ordularına gönderilecektir.

Harp edenler yekdiğerine mensup nekadar yaralı, hasta taşınmış olduğunu, bunlar arasında ne sayıda ölüm vuku bulunduğunu, birbirlerini karşılıklı haberli kılacaklardır. Harp alanında bulunmuş yahut hastanelerde ölmüş yaralı ve hastalar tarafından terk edilmiş olan tahviller, mektuplar ile sair kıymetli zâti eşyaları, memleketlerinin vazifeliileri vasıtasıyla sahiplerine, mirasçılarına gönderilmek üzere saklanacaktır (7).

İnsanları, insanlığı seven bir duygu ile askeri yaralıları, hastalara, yardım etmek üzere harp meydanlarına gidecek olan seyyar (gezici) sâbit hayırlı sağlık kurullarına karşı harp edenler tarafından hürmet ve himaye edilmesi esasları kabul edildi. Gerek orduların sağlık heyetlerine, gerek ordulara yardımcı ve destekleyici olan hayırlı sağlık müesseseleri her tarafa tanınıp hürmet ve riayet edilecek bir özel âlâmet kabul edilmesi düşünüldü.

Kongrenin yapıldığı İsviçreye karşı bir hürmet eseri olmak üzere İsviçre bayrağına mahsus renkleri aksi surette kalb ederek hasıl olan beyaz zemin üzerine konulmuş kısalıp işaretinin genel ayırd edici âlâmet olarak kabulü karar altına alındı.

Bu suretle her memlekette harp zamanlarında yaralılara yardım etmek için hükümetlerin teşvikleriyle yarı resmi bir surette teşekkül ile Uluslararası insaniyet sevice gaye izleyen millî dernekler umumî kısalıp adını almışlardır. (Sonraları hasıl olan uzlaşma ile isim memleketlerinde haç işareti yerine beyaz zemin üzerine kısalıp renkte yarım ay işareti kullanılması kabul edilmiştir.)

Harp meydanında korunmaya mazhar olacak işbu sağlık personeli, sol kollarına beyaz zemin üzerine kırmızı bir salıp (İslâm ülkelerinde hilâl) işaretini havi ve aid olduğu memurlar tarafından memura ve mühür basılmak suretile tasdik edilmiş bir bâzubend (kol bağı) asmaları, resmi üniformayı giymiş olanlara bir de kimlik (hüviyet) şehadetnâmesi verilmesi, sağlık kurullarını (sıhhi müesseselere) beyaz zemin üzerine kısalıp işaretli sancak çekilmesi, sağlık kurullarına âid bütün esyaya dahi işbu özel işaretin konulması söylenen bayrak, bâzubend (kol bağı) vesairedeki kısalıp ancak mukavelename gereğince himayeye mazhar olan teşkilât ve sağlık müesseseleri tarafından kullanılabilmesi kararlaştırıldı.

Seferber halde bulunan ordulara refakat etmek üzere kurulan seyyar sıhhiye heyetleri ile sâbit sağlık kurullarına (müesseselerine) karşı muharebe edenler tarafından hürmet ve koruma eseri gösterilecek isede bu müesseseler hasım tarafa mazarrat ırâs edecek hususlarda kullanıldığı takdirde saygı ve himaye kesilir.

Şu kadar var ki sağlık müessese ekiplerinin silâhlı olmaları silâhlarını, nefislerinin yahud hasta ve yaralıların müdafaasında kullanmaları, silâhlı hizmetçilerin eksikliği halinde müesseselerin usulü

dairelerinde mezunluğunu hâiz bir asker karakolu veya nöbetçileri tarafından korunması, yaralıları üzerinden alınarak henüz âid olduğu makamlara teslim edilmemiş silâhlarla, fişeklerin bulunması, müesseseleri himâyeden mahrum edecek bir sebep niteliğinde ad olunmayacaktır.

Yaralıları, hastaları, bir yerden, diğer bir yere taşımağa, sağlık müesseselerini idare eylemeğe memur olanlar her zaman saygıya, riayete mazhar olacaklar, hasım eline düşecek olurlarsa haklarında harp esiri sıfatıyla işlem yapılmayacaktır. Fakat her hükümet ordusundaki resmi sıhhi heyete yardım etmelerine müsaade eyleyen cemiyetlerin adları gerek daha barış (sulh) günlerinde gerek muhasemelerin başında, sırasında diğer tarafa bildirmeye mecburdur. Tarafsız bir memlekete mensup hayırlı sağlık müesseseleri bir orduya iltihak ederek yardım edeceği zaman bunların kullanılmalarından önce, keyfiyet diğer tarafa haber verilecektir.

Kızılhaç ile Kızılay hastaneleri, tabipler ile memurlar, müstahdemler, hasım tarafın eline düşecek olurlarsa, onun idaresi altında görev yapmağa devam edeceklerdir. Bunların yardımlarına ihtiyaç kalmadığı takdirde ordu yahut memleketlerine iade kılınırlar. O vakit kendilerine ait eşya ve âletler, edevat ve silâhlar ile beygirlerini de birlikte götürürler.

Bu memurlar, düşman elinde bulundukları müddetçe kendilerine hasım ordusunun aynı derecede olan memurlarına verilen ödenek maaş ve tahsisat verilir.

Bir seyyar hastane hasım tarafın eline düştüğü takdirde onları sevk ve idare edenler, hayvanları da içerisinde olduğu hade bîcümle eşya ve âletleri yanlarında alakoyacaklardır. Ancak askeri memurları bu levâzımı, yaralıları ile hastaların tedavileri için kullanmak selâhiyetini hâiz olacaklar fakat bu levâzım her halde iade edilecektir.

Sâbit olan sağlık binalarına âid lüzumlu eşya harp kanunlarına tâbi olur. Yaralıları ile hastalar için lüzum oldukça başka suretle istimâl edilemez. Bununla beraber askeri kesin ihtiyaç olduğu gerçekleş-tiği hallerde kumandanlar, yaralıların, hastaların istirahatlarını temin eyledikten sonra adı geçen müesseseleri kullanabileceklerdir.

1) Abdullah bey (Karl Edward Hammerschmidt.)

1800 tarihinde Viyanada doğmuştu. 1848'deki Macarların ayaklanmasında onlarla birlikte mücadele etmiş, Viyana'yı terk etmeğe mecbur kalmıştı. Viyanada iken Ziraat Mecmuasının nâşiri, Entomolog olarak ilim muhitlerinde takdir görmüş, beğenilmiş bir zat idi.

Avusturyalılar'ın Macaristan'ı işgal edip Başvekil Koşot'u kurşuna dîzmeleri, diğer vatanperverleri de hapsedmeleri üzerine 30 arkadaşı ile birlikte Türkiye'ye iltica etti.

Avusturya Hükümeti kendi tebaasından olan isyancıların teslim edilmesini Türk Devletine bir nota ile bildirdi ise de Büyük Reşit Paşanın İstanbul'daki İngiliz Sefiri ile yaptığı görüşmeler İngiliz Başvekil Lord Palmerston (1784 — 1865) un da desteklemesiyle, bu isteği reddederek mütecileri iade etmedi.

Haber bütün dünyada büyük yankı uyandırdı, hattâ Londradaki Türk Sefiri arabası ile bir yere geliyorken Oxford Üniversitesi gençleri Türk Elçisinin arabasındaki atları çıkararak koşmuşlar, bütün Londra sokaklarını do-laştırmışlardı. Adaleti, hakseverliği seven İngiliz aileleri evlerinin, apartmanlarının pencere ve balkonlarından Türk Sefirinin arabasına çiçekler, konfetler atmak suretiyle şiddetle alkışlamışlar, kahraman Türkler mazlumları zalimlerin eline vermediler, diye haykırmışlardır.

Bu gelenler arasında Macar Osman Paşa adında bir zat daha vardı ki sevinli kadın şairimiz, İstanbul kibar hanımlarının zarif örneği olup 1918 de İspanyol nezlesinden kaybettiğimiz Nigâr Hanımın babası idi.

Hamerschmidt, İstanbulda ihtida ederek müslüman olmuş, Abdullah Bey ünvanını almış, kendisine önceleri Kaymakamlık «Yarbaylık», sonra Kolonel yani Albaylık rütbesi verilmişti.

İstanbul Tıp Fakültesinde Geologie et Mineralogie o zamanın tâbiri ile İlmi Tabakatül Arzı Vel Maadin hocalığı verildi.

Abdullah Bey yetişmiş, mükemmel bir hoca olduğundan derslerini — o zaman Tıp Fakültesinde öğretim Fransızca yapıldığından — Abdullah Bey de iyi bildiği Fransızcasıyla Türk gençlerine bu meraklı ilmi öğretiyordu. Boğaziçinde birçok fennî geziler tertip etmiş, bilimsel incelemelerde bulunmuş, bunun sonucu olarak Boğaziçinin Devonien arazisi olduğunu tesbit ederek burada Fossile bulmuş ve kendi ismini ona vermişlerdir. Böylelikle bütün dünyada Abdullah Beyin ismi fen adamları ve öğrenciler tarafından tekrar edilmektedir. Trilobites Abdullahi denilen bu fossile, Artropotlardan olup kabuklu «kısırtılı» hayvanlar sınıfındandır.

Abdullah Bey, bundan başka İstanbul Tıbbiyesine bağlı bir de Tabii Tarih Müzesi açmış, bunun bir kataloğunu tertip ederek 1870 yılında Fransızca olarak yayınlamıştı. 42 yıl önce İstanbul Sabah gazetelerinden birisinde yayınladığım Macar Abdullah Bey ünvanlı uzun iki sütunluk makalemden bu Tarihi Tabii Müzesini, oradaki eşyayı anlatmıştım. Müzenin ismi şöyle idi :

«Le Musée d'histoire naturelle d'école Impériale de Medecine à Constantinople».

Tabiatıyla bu müze hakkında burada uzun uzadıya izahlarda bulunmaya imkân yoktur. Haber aldığımıza göre bu müze, sonradan Fen Fakültesine devredilmiş, 1918 yılı Ağustos içerisinde vuku bulan büyük Vefa yangınında Fen Fakültesi Jeoloji Enstitüsü binası yandığı zaman bütün eşya, kitaplarla birlikte müzenin bütün nümuneleri de yanıp yok olmuştur. Bu malûmatı adı geçen Enstitünün Profesörü Dr. Ahmet Müştak Bey «genç yaşında ölen kimyager Hâdi Müştak Beyin babası» vermiştir.

Abdullah Bey, bir de Jeoloji ve Mineraloji kitabı yazmış, bunu kendisinin muavini olan İbrahim Lütfi Paşa dilimize tercüme ederek 1291/1874 tarihinde her yaprağında 23 satır olmak üzere 559 sayfalık eser halinde yayınlamış olup Enstitümüz Kitaplığında güzel bir nüshası vardır. Mehmed Nuri, Birgizade, Hatır Güzarı Etibba, İstanbul, 1292/1875, S. 448-449.

Abdullah Beyin, Kızılay bakımından önemi Cenevre şehrinde Convention'a katılması, ondan sonra bu hayırlı cemiyetin kurulup ilerlemesi için uğraşması, orada da imi kâtip olması gibi her anlamı ile güç fakat o derece şerefli işlerde bulunmuş olmasıdır. Kendisi 30 Ağustos 1874 tarihinde yani bundan tam 90 yıl önce İstanbulda ölmüştür. Refikası madama 1928 yılına kadar gerek Osmanlı İmparatorluğu, gerek onun yerini tutan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti emeklilik maaşını vermekte devam etmiş, az maaşlı emekli, dul ve yetimlerin aylıklarını 10 sene hesabı ile defaten verdikleri zaman Abdullah Beyin refikasının adını Vakıf gazetesinde görmüştüm. Hükûmet 10 senelik tutarı defaten madam Abdullaha ödemiştir. Viyana civarında bir köyde oturmakta olduğunu, Besim Ömer Paşa Hocamız bir vesile ile bendenize söylemiş, madamla görüşüğünü de sözlerine eklemiştir. Abdullah Beyin çocuğu yok mu idi, yoksa var da öldü mü hiç bildiğim yoktur. Viyanadaki Türk Büyük Elçiliğinden bu konuda bilgi alınabilir.

Şu halde Türk Hükûmetleri, Abdullah Beyin ölümünden sonra bile onun değerini, memleketimize yaptığı hizmeti unutmamış, ailesine 36 yıl öncesine kadar dul maaşı ödemek suretiyle kadırbilirliğini, vefalığını göstermiştir.

1 — Macar Abdullah Beyin fotoğrafı için Bk. Besim Ömer Paşa, Nevsal-i Âfiyet, III, S. 219, İstanbul, 1320/1904.

2 — Hal tercümesi için Biographisches Lexikon hervorragender Aerzte, zweite Auflage, 1931, T. 3, Pag. 46.

3 — Biographisches Lexikon des Kaisertums Österreich, von Dr. Constant von Wurzbach, 1874, Band XXVIII., S. 346.

4 — Allgemeine Zeitung Augsburg, Citta 40) 1874 Beilage Nr. 249, S. 2873. — Neue freie Presse 1874, Nr. 3598 vom 2. September, S. 5.

5 — Meyers Konversations Lexikon, Band VIII., S. 704.

6 — Sicilli Osmani, Mehmet Süreyya Bey, Âmir Matbaası, 1311/1892, C. 3,

7 — Mehmed Hâdi «Fen müntesiplerinden» Macar Abdullah Bey, İkdâm Temmuz, 1922.

8 — Feridun Nafiz Uzluk, Macar Abdullâh Bey, Peyam-ı Sabah, 17 Temmuz 1922, iki uzun sütun.

2) Amcası Viyana Maslahatgüzarı iken bu zat da Avusturya Tıp Fakültelerinde öğrenimini yapmış, sonra Sultan Abdülhamid'e sertabib olmuş, 1300/1833 de vezaret rütbesiyle taltif edildiğinden Vak'a nüvis Ahmet Lütfi efendi şu tarihi söylemiştir : (Basılmış A. Lütfi Divançesi; s. 65.)

Mavroyani bey ki eflâtunlar * Mah-ı fikrinden olurlar mütenir

Kadrini takdir edip şahı cihan * Zatını kıldı vezaretle şehir

Şeş cihetten söyledim tarihini * Sertabibin padişah kıldı vezir 1300/1833.

3) Dr. de Castro, Süleymaniye, daha sonra Üsküdar Toplaşı Bimarhanesi sertabibi olan zatıdır. Dr. Avni Mahmut beyin Muhtasar Emrazi Aktiye adlı 1326/1910 tarihli eserinde belirttiğine göre Timarhanelerimizdeki delillerin zincirlerini çözen zat olduğu için kendisine, Fransa'da delillerin zincirlerini çözen Dr. Pinel-i kasederek Pinel de Constantinople, yani İstanbul'un Pineli ünvanını vermişlerdir.

4) Servişen efendi 1815 de İstanbul'da doğmuş, İtalya ve Fransada Tıp Tahsilinde bulunmuş, sonra İstanbulda gelip Askeri Tıp mektebinde hocalık etmiş Gazette Medicale de Constantinople'yi neşretmiş, dışarda büyük bir Kiliyantele sahip olmuş, İslâm âdetlerini çok iyi bilen bir zat imiş.

Abdurrahman Şeref bey Tarih Musahabeleri kitabının 86/87 nci sayfasında şöyle diyor :

Tabiplerimizin eskilerinden Servişen efendi, bana hikâye etmişti ki, Mustafa Reşit paşanın vazifesinden ayrılmış olduğu günlerin birisinde ziyaretine gitmiş. İyi niyet ile görüşürken paşa, yorgunluktan, istirahat, hava değişimine ihtiyacından bahsetmesi üzerine Edirne, Bursa gibi havası güzel, yakın vilayetlerden birinin valiliğine tayin ile bir müddet kendi sıhhati ile uğraşmasını tavsiye eylemiş.

Reşit paşa acı acı çubuğunu üfleddikten sonra :

— Serupe, Serupe! Sen bunu kendiliğinden mi söylüyorsun, yoksa seni öğretiler mi diye hissimla sormuş.

Servişen efendinin derhal aklı başına gelip-bana kimse öğretmedi, yalnız aziz sıhhatinizi düşünmem neticesi ola-

rak arzettim - diyerek yeminle, andlar ve niyazlarla paşanın ayaklarına kapandım.

— Serupe, aklını başına topla! Paşa efendilerimiz, İstanbul'da rahat etsinler diye ben dağda, bayırda sürtemem, cevabı ile Serviçene dersini vermiş.

Serviçen efendi ilâve etmişti ki yine tamamen emmiyet hasıl edemedim, veda ettikten sonra merdivenden aşağıya inerken Kavasbaşı geliyor mu diye usulca arkama bakıyordum.

Kavvas «arapça okçu» demektir. Eski zamanlarda ok atmak, takımını taşımak üzere büyük rütbeli zatların yanlarında bulunan adamlara denilirdi. Sonraları çavuşların daha altında olarak kullanılan silâhlı kimselere denildi.

5) Dr. Aziz bey Kıymetli olup Saraç esnafından İdris usta adında bir zatın oğludur. 1841 yılında İstanbul'da doğmuş, Tıp Fakültesine girerek 1865 yılında sınıfının birincisi olarak Fakülteyi bitirmiştir. Tabip olduğu kadar edip olan bu zat hamiyetin, gayretin mücessem bir örneğidir. Kırım harbinde Tıbbiye'nin açılışı üstünden (Modern Tıbbiye 1827 de açılmıştır) 27 yıl geçmesine rağmen gerek kara, gerek deniz birlikleri için ihtiyac duyulan Dr. sayısı yeter derecede olmadığından yabancı memleketlerden hekim getirilmeye lüzum hasıl olmuş, bu hal Tıbbiye sıralarında iken Aziz beyin yüreğini yakmıştı. Bunun sebebi ise Türk Tıbbiyesinin öğretim dili Fransızca olması idi. Türk memleketinde Türk çocuğu kendi ana dilile öğrenimini yapabilmeli idi. Bundan ötürül Aziz beyle beraber şimdi Nato'da Tıbbiye'nin Baş Delege'si olan Muhtar Nuri Birginin büyük babası Mehmet Nuri bey, Jinekolog İbrahim Vahit bey gibi zatlar Fakültede okutturulmuş o devrin ünlü Fransız üstadlarının Anatomi, Fizyoloji, İç, Dış Hastalıkları, Hijyen gibi derslere ait kitapları Türkçeye tercüme etmişler, Türk Tıbbiyesinin öğrenim dilinin de behemehal Türkçe olması için hazırlık yapmışlardır. Beyoğlundaki gazetelerde azınlıklardan olan Rum, Ermeni Tıp hocaları bunun mümkün olamayacağını iddia ettikleri halde Namık Kemal bey ile arkadaşları gibi Vatanperverler Tasvirî Efkâr gazetesinde bu konu üstünde şiddetli makaleler yazarak fikirlerini savunmuşlardır. O makalelerden birisi Türkçe tababete dair Makale-i Mahsuse Başlığı altında Tasvirî Efkâr No.: 437, Recep 1283/Eylül 1866. Bu makaleler bir tane değil birkaç tanedir.

Türk hekimlerinin savundukları tez üstün gelmiş, öğretim dili Türkçe olmak üzere 1866 yılında Sivil Tıp mektebi açılmıştır.

Dr. Aziz Bey Nysten adlı o devrin meşhur bir Tıp bilgininin hazırladığı Fransızcadan Fransızcaya Dictionnaire de Médecine, par P. H. Nysten, Bruxelles. Bu değerli eseri dilimize hemen tercüme ederek o zaman Serasker «Millî Savunma Bakanı» olan Ispartalı Hüseyin Avni paşa delâleti ile Sultan Aziz'e sunulmuş, basılarak her tarafa yollanmıştır.

Bu tıp lügatı 16 Safer 1290/16 Nisan 1873 yılında yayınlanmış olup aradan 29 sene geçmiş, nushaları kalmamış, yeniden gayretli, son derece çalışkan olan paşa hocalarımız 31 Ağustos 1900 yılında ikinci baskısını Sultan Abdülhamidin cülus günü padişaha takdim etmişlerdir.

Lügatın birinci baskısı 7+640 sayfa olduğu halde ikinci baskısı daha tafsilatlı olmak üzere 3+1256 sayfa olarak yaldızla meşin cildi üstüne orijinal yazılı basılmak suretiyle satışa çıkarılmıştır.

Dr. Aziz bey, Wurtz'dan iki büyük cilt halinde Tıbbî Kimya, bir büyük cilt halinde umumî emraz «Pathologie generale» kitabı yazmış, Ceride-i Fünun isimli Muvîf paşanın yayınladığı ilk Fen mecmuasına değerli makaleler vermiş, Cemiyeti Tıbbiye-i Osmaniye adıyla kurulan Tıp Akademimizi başkanlık etmiş, özellikle onun açıldığı gün söylenmiş olduğu Tıbbî, edebî nutuk bu gün bile okuyanları he-

yecana getirecek bir nitelikte olmakla herkesin dikkatini çekmiştir.

Aziz bey 12 Haziran 1879 yılında henüz 38 yaşında iken Akciğer vereminden ne yazık ki ölmüş, Edirne kapı mezarlığına gömülmüştür.

Anlaşıyor ki onun bilimsel çalışmaları yanında Kızılayın kurulması işindeki gayreti de ayrıca söylenmeye layıktır.

6) Dr. Joseph Nurican 1828 senesinde İstanbul'da doğmuş, 1863 yılında Paris Tıp Fakültesinden Diploma almış. Dr. Roussignan'dan sonra İstanbul Fakültesinde Histoire de la Médecine Tıp Tarihi, Tıbbî Peontoloji derslerini 1877-1879 yılları arasında okutmuş 26 Ağustos 1889 de yine İstanbul'da ölmüştür. İslam Tıp Tarihine genel bir bakış adı altında yazmış olduğu Fransızca eseri İstanbul Tıbbiyesi öğrencilerinden Hüseyin Halki bey henüz 21 yaşında iken İslamların Tıbbıa ettikleri hizmet adı altında birçok no'lar katmak suretiyle dilimize çevirip Mihran matbaasında 1301/1884 yılında bastırmıştır. Enstitümüzde bir nüshası vardır.

7) Dr. Abdullah Cevdet (1869-1932) in kalemi ile kitapları Fransızca aslından dilimize çeviren Dr. Gustave Le Bon'un Ruh-ül Akvam adlı eserinde, dünya milletlerini yüksek orta, aşağı ırk diye üç ana bölüme ayırmakta, Asya kavimlerini aşağı ırka örnek diye göstermekte idi. Bunlarda eğer batı uygarlığı görülürse, bu bir gerçek olmayıp, nihayet bir cilt, bir verniden ibaret olduğunu iddia ediyordu. (*)

1903-1905 Japon-Rus harbindeki japon amirali Togo, Cushima'da Rus donanmasını ansızın bir gece baskını ile yakıp, yok etmişti. Bu zatın anasının Türk olduğu, binacınaleyh bu kahramanlık kaynağının bu olması gerektiği ileri sürülerek o yıllarda doğan erkek çocuklarına Togo adı verilmişti. Nitekim büyük matematikçimiz Salih Zeki beyle edibimiz Halide Edip hanımın ikinci çocuklarına - birincisinin adı Ayetullah beydir - Togo adı konulmuştur.

İşte Japonların üstünlüğü ile son bulan harpte, Rus askerlerinden maktul düşenlerin üstlerinde çıkan para, yüzük, tahvil, banka mektubu gibi değerli eşya, erlerin kimlik kağıtlarında bulunan adreslerine, köylerindeki analarına, yahut âilelerine - Kızıllağın aracılığı ile - bir kapağına bile el sürmeden yollanması, batıl inançlara inanmış, dünyada Lâtin - Grek ırkından başka millet olamayacağını sanmak gafletinde bulunan Avrupalılara parlak bir ihtar derisi olmuştur (**). Dr. Bay Gustave Le Bon da, kitapçılarda bulunan eserlerini toplatarak o sayfaları yırtıp, yerine yenisini koymaya mecbur olmuştu. (Dr. G. Le Bon ile bu konudaki görüşmesi, İçtihat dergisinin Yıl I, Sa. 8 inde genişçe yazılmıştır).

Şu halde Japon galibiyeti -doyup kanmayan Rus emellerine kuvvetli bir darbe vurmakla kalmamış, belki doğu milletlerinin ne kadar insancıl olduğunu isbat etmişti. Doğmakta olan güneşin ülkesini yani Japonya ile doğunun ne-câbetli milletlerini saygı ile selâmlıyalım.

(*) Dr. Abdullah Cevdet tarafından Gustave Le Bon'dan 1913 de tercüme edilmiş bulunan Ruh-ül Akvamın ikinci tabının 110 uncu sayfasında :

G. Le Bon, Rus-Japonya medeniyetinin bir verniden ibaret olduğu hakkındaki zehabını değiştirmiştir. Hattâ kitabının 1907 de çıkan 8 inci tabında bu haşiyenin son yarısını çıkarmıştır.

(**) Eğer bu son paragrafın ne zaman karar altına alındığının tarihi belli olsa idi iyi olurdu. Bana göre Japon - Rus harbinden ders alınarak konulmuştur.

KIZILAY GÖNÜLLÜLERİ HIZLA ARTIYOR

**BİNLERCE GENÇ KIZ VE EV
KADINI KARŞILIK BEKLEMEDEN
TOPLUM YARARINA ÇALIŞIYOR**

YAZAN :

NÂZIM SARIOĞLU

Vatan Gazetesi Yazarlarından

Bir grup genç kız ve kadın... Beyaz, yeşil giymişler... Odalardan odalara dolaşıyorlar.. Her biri ayrı bir uğraşta. Yüzleri ıslık ıslık; özel çıkarların verdiği o kirli ya da kurnaz çizgilerden tamamen uzak...

Bazıları acı çeken hastalara eğiliyor, acıları unutturma çabasında; güç veriyorlar, yaşama sevgisi getiriyorlar. Bazıları yaralılarla meşgul..

Bezginlik, usanmışlık yok hiçbirinde. Öyle canla-başla sarılmışlar ki işlerine..

KIZILAY'IN ÖNEMİ

Felâketzedelere, düşkünlere, hastalara en güç anlarında şefkatle eğilen kurumumuz Kızılay. Son yıllarda çalışmalarını daha da genişletip büyütmüş. Kurumun bütün görevlileri bu topraklarda yaşayanlara ya-

Ankara Tıp Fakültesi Çocuk Hastalıkları Kliniğinde de Kızılay bir ilk yardım ve gönüllü hemşire kursu açtı. Bu kurslara Türk-Amerikan Birliğine mensup üyeler katıldılar. Klinik Direktörü Prof. Dr. Bahtiyar Demirağ, bu günde toplantının ilk yardımcı ve gönüllü hemşire yetiştirilmesine âzami şekilde müzahir oldu. Fotoğrafta, Bahtiyar Demirağ ve ilk kursu birden bitirenler görülmüyor.

rarlı olabilmek için imkânları zorluyor. Yeni imkânlar yaratıyor.

Felâket anlarındaki yardımların yanı sıra halkın sağlık eğitimine de önem veriliyor. Sağlık eğitiminin bir bölümü «Kızılay Gönüllüleri.» Üç çocuklu anneden 17 — 18 yaşındaki genç kızlara kadar bu bölümde yetişmekte. Kursu bitirenler kendilerine, ailelerine ve çevrelerine küçük tedavilerde yardımcı oluyorlar. Bir hemşire gibi yaraları sarıyor, bulaşıcı hastalıklardan nasıl korunacağını; bir çocuğun nasıl bakılacağını biliyorlar. Edindikleri sağlık bilgileriyle hastalıkların müzminleşmesini önlemiş oluyorlar.

3 BİN GÖNÜLLÜ

Bugün sayıları üç bini aşan «Kızılay gönüllüleri» nden Naime Dalkılıç «Kursun getirdiği faydalar sadece bunlar değil, diyor, sel felâketleri, yangınlar, kıtlık, salgın hastalıklar sırasında Kızılay'ın yanındayız. Böyle felâketler karşısında acıları dindirmeye, gözleri yaşlı felâketzedelerin gözyaşlarını silmeye koşacağız. Savaş sırasında da görevlerimiz olacak.»

Bu fotoğrafta görülenler de Ankara Üniversitelerine giden genç kızlarla ev kadınları. Ankara Mevki Hastanesi önünde kendilerini yetiştiren doktorlarla bir arada kursu bitirdikten sonra görülmektedirler.

Samsun Fuarında açılan Kızılay Sergisi de büyük ilgi gördü. Yüzlerce vatandaş sergiyi gezdi.

Son iki ay içinde
Samsun'da, Eskişehirde, İzmirde, Balıkesir ve Bursada,
Pendik Gençlik
Kampında açılan

KIZILAY SERGİLERİNDEN FOTOĞRAFLAR

Kızılay Samsun Fuarındaki muhtelif panolardan birkaçı

Balıkesir Fuarında Vali, Komutanlar Kızılay Sergisini ilgiyle seyrediyorlar.

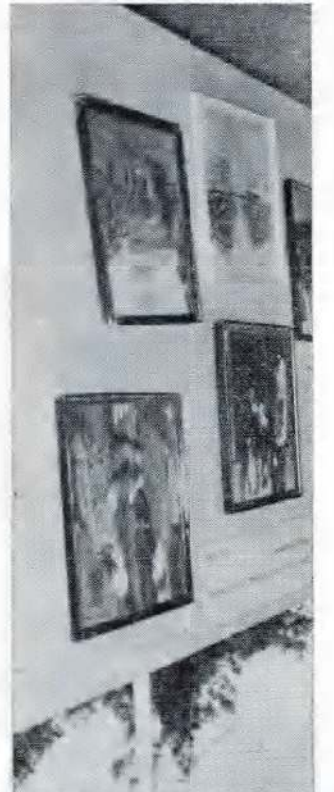
Samsun Fuarındaki Kızılay Sergisinden bir köşe. Sergide Kızılayın çeşitli faaliyetleri yer alıyordu.

Kızılay Genel Merkezi tarafından, Bursa Şubasının isteği üzerine **Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu Galerisinde** resimdeki sergi açıldı. Sergiyi yüzlerce ziyaretçi gezdi ve Kızılay çalışmalarını ilgiyle izlediler.

Kızılay Balıkesir Şubesi Başkanı **Necati Eraslan**, Vali ve diğer davetlilere sergide izahat veriyor. Açık havadaki panolar ve küçük resim galerisi çok ilgi çekiciydi.

Balıkesir Fuarındaki sergiden bir köşe

OKULLARARASI ALBÜM VE ELİŞLERİ YARIŞMASINI KAZANANLAR

ADANA KIZ ÖĞRETMEN
OKULU ÖĞRENCİLERİ

KESKİN ORTAOKULU
ÖĞRENCİLERİ

OTURUM

Kalkınma, tüm olarak toplumu teşkil eden bireylerin hepsinin birden hayat seviyelerinin artışını ifade eder. Bireyler ise toplumun temelidir. Bir bireysiz bir toplum düşünülemez. Kalkınma, bireylerin devlet idaresine katılmalarıyla mümkün olur. Bireyler devlet idaresine vergi vermek, askerlik

yapmak mükellefiyetleri ile katılırlar. Devletin diğer ana bölümlerinde de kültür ve kabiliyetlerine göre görev alırlar. Ancak bu ana bölümlerin bir tanesinin yokluğu bütün toplum için hayati mahzurlar taşır. Bireylerin devlet içindeki gelir dağılımından hisselere düşen pay ne derece yüksek ve

eşit ise bireylerden meydana gelen toplumun da tabiatıyla yaşama seviyesi yüksek bir değer ifade eder. İç ve dış ticaretin, istihsalın, ihracatın fazlalığı bireylerin şahsi gayretlerine bağlıdır. Bireyler gayretleri nisbetinde ve eşit olarak bu fazlalıktan doğan kârdan faydalanabiliyorlarsa alım güçleri de o nisbette artmış olur. Medeni hayat seviyeleri yükselir, bütçeye iştirakleri artar.

Cemiyet hayatında insanlık hizmetleri için de birçok müesseseler kurulmuştur. Yeşilay, Kızılay, Verem Savaşı, Yoksul Çocuklara Yardım cemiyetleri gibi....

Bunlardan Kızılay yangın, sel, zلزله, sarı hastalık gibi anlarda gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında insanların hizmeti ne koşmak, acılarını hafifletmek gayesini taşır. Bu gaye insanidir. Bu hizmetleri görebilmek için de ihtiyacı bulunduğu bütçesini bireylerin kanunla mecburi olmayan teberru ve aıdatları ile meydana getirir. Bireylerin mecburi olmayan bu teberru ve aıdatları isteyerek verebilmeleri için katılma güçlerinin yerinde olması yani kalkınmış olmaları gerekir. Kızılay'ın bireylerin yardımına koştugu zamanlarda yaptığı yardımların miktarı veya şekli o ferdin tekrar çalışabilir hale gelmesinden ileri geçmez ve geçemez. Esasen toplumdaki bireylerin hepsine birden ve aynı devrelerde Kızılay'ın yardım yap-

ması mümkün olmaz ve kudreti de kâfi gelemmez. Hayat seviyesi artmış bir toplumda bireylerin Kızılay'a yardım imkânları da artacağına göre Kızılay kendisi daimi kalkınma bekleyen bir teşekkül olarak ortaya çıkıyor. Kızılay'ın yapacağı yardımlar felâket anında muhtaç kalan insanların yar-

dımına koşmak veya fakir insanları doyurmak ve giydirmektedir. Fakat bir toplumun kalkınması için felâket anını beklemek gülünç olur. Kızılay himayesine aldığı insanları ilelebet muhafaza edemez, onları kurtarır ve iyileşene kadar bakar, fakat, onlara bir iş sahası açamaz. IV/B Neclâ

KIZILAY KIBRIS'TA

Uygar insanlar her zaman ırk, din ve ulus farkı gözetmeksizin birbirlerine yardım etmek için çabalarlar. çeşitli kurumlar meydana getirirler. Bunların başında Türkiye'mizde Kızılay, öte yanda Kızılhaç, Kızılaslan ve Güneş başta gelir.

İşte Kızılay, Kızılhaç, Kızılaslan ve diğerlerinin kuruluşunun 100. yılını sevinç ve mutlulukla kutluyor, hizmetlerini sevgi ve minnetle anıyoruz.

Kızılay'ın yaptıklarını saymaya gücüm yetmez, amma, onu size tam anlamıyla anlatacak bir kelime biliyorum: Kıbrıs!..... Evet, ana vatana özlem duyan Kıbrıs'lı kardeşlerimiz.. Terkedemeyiz yitirilmeğe, mahvedilmeğe onları.. Herşeyden önce onlara yardım gerek... Aç oradakilere; yoksul.. Giyecekleri de yok, yakacakları da. Üşüyorlar onlar. Onları düşünüyorum, içime bir ateş düşüyor.. Sonra bu ateş Ana vatanın da bağrına düşüyor ve orada için için yanıyor... Fazla bekliyoruz. O ateşten bir kor olup yurdun meşalesini yakıyor: Önde Kızılay, ardında Türk gençliği ve onun arkasında Türk Türkiye oraya doğru maddi ve manevi yönden koşuyoruz. Yardımlarımızın arkası kesilmiyor.

Bugüne kadar Kızılay 13.282.000 Liralık para 10.760 tonluk yiyecek ve giyecek maddesini Kıbrıs'a ulaştırmış ve bir hastahane açmıştır. Bunun yanında gençlik teşkilâtının yanı sıra okulumuz da Kıbrıs'a yardım kampanyasına 1794 Lira 20 kuruşla katılmıştır.

Arkadaş! verdiğin her kuruşun bir hastaya ilaç, bir yoksula giyecek ve öretecek, bir lokma ekmek olduğunu, bunda senin de payın bulunduğunu unutma!

Beşiktaş Kız Lisesi
Asuman PARIK
Orta kısım III/D

AHLÂKLİ BİR TOPLUM

Kızılay hertürlü felâket anlarında dil, din, ırk, mezhep farkı gözetmeksizin insanların yardımına koşar.

İtalya'da baraj felâketine uğrayanlar Haiti ve Küba'da kasırga; Kıbrıs'ta katliama uğrayanlar karşılarında Kızılay ve Kızılay çapındaki kurumları bulmuşlardır. Bu kurumlar ölümden ve felâketten kurtardıkları bu insanları âdeta yeniden hayata kavuşturmuş olur. Yeniden hayat bulan bu insanlar yarın memleket hizmetinde çok işler görecektir.

Bazan kaybedilen insan sayısı o kadar çoktur ki devlet bu insanların yokluğunu uzun yıllar hisseder. Hatta tarih, harbler sonunda azalan bir ordu yüzünden yıkılma olaylarıyla doludur. Kızılay herhangi bir harb karşısında harb meydanlarında çarpışanların tek koruyucusudur. Eskiden harpte binlerce genç bakımsızlık yüzünden yok yere ölüp gidiyordu. Bu insanlar devletin en genç ve en yeni ümitleridir.

Ayrıca yine bu felâket anlarında birçok kimsesiz, bakımsız insanlar ortaya çıkar. Eğer bu insanlar hiçbir kurum tarafından korunmazlarsa bir müddet sonra bakımsızlıktan ve geçimlerini temin için birçok kötü hareketlere teşebbüs ederler. Ve devlet için de bir sürü işsiz güçsüz hırsız, ahlâksız insanlar topluluğu meydana gelir. Bu insanlar bulaşıcı bir hastalık mikrobi gibi huylarını etraflarındakilere bulaştırırlar. Bu hal, sonraları devletin yıkılmasına, içten çökmesine sebep olur. Kızılayın çalışma ve yardımları sayılmakla bitirilemez. Barış zamanlarında birçok kurslar, kamplar, kan merkezleri açarak yurttaşların bilgili ve sıhhatli yetişmelerinde rol oynar, meydana getirdiği aş evlerinde birçok insanın parasız ve iyi bir şekilde beslenmelerini temin eder.

Sıhhatli ve ahlâklî bir toplum, işte kalkınmanın tek şartı. Bu şartı koruyan kurum da sadece Kızılaydır.

ÇOCUKSU BİR SEVİNÇ

Mustafa, kampın en disiplinli, en uyanık öğrencisi. Herşeye, herkese yardıma hazır. Kampta ilk gün bu öğretilmiş gelenlere. Her an herşeye, her kеше yardıma hazır olmak. Birlik beraberlik içinde olmak. Oyunlar toplu, yürüyüşler toplu, yemekler, dinlenmeler, uykular. Bunun dışına çıkan, ilk önce kendiliğinden uygun davranışını.

Çamkoku Ankaralı'nın bir saat uzağı. Çamın her çeşidi. Mavi, yeşil. Dağ taş çam dolu. Çamın, suyun ortasında Kızılay kesme taş ve tahtadan, modern kamp evleri yapılmış. İsviçredekilerden farksız birer dağ evi. Sömineler, sempoatik kitaplıklar, radyolar, teypler, pikaplar. Üçgen almış, tek katlı binaların her biri bir işe ayrılmış. Örneğin biri yatakhane, biri mutfak, biri yemekhane, biri kitaplık ve saire. Denizi aramıyorlar. Kocaman havuzun suyu altından durmaksızın tazeleniyor. Havuzda öğrenciler yüzmeye öğreniyorlar, öğretmenlerinin yol göstericiliğinde. Her türlü sportif gösteriler, voleybol, atletizm, basketbol, zayıf bünyeli, yorgun öğrencileri sıhhatlendiriyor. Canlandırıyor.

SOSYAL RİSKLER VE KARŞILANMASI ÇARELERİ

ee) Fakat ferdi ücret yanında alleinin ihtiyaçlarını karşılayacak geçim vasıtalarının sağlanması için de bugün birçok tedbirler alınmış bulunmaktadır. Vergi indirimli veya muafiyetinden başka, evlenme yardımı, ücretli doğum ve analık izni, çocuk zammı gibi bazı tedbirler alınmıştır. Fakat bugün bunlar daha da genişletilmiş ve geliştirilmiş olarak sosyal güvencik politikasının temel taşıni teşkil eden alle ödenekleri haline getirilmiştir.

b) Sosyal riskleri giderici tedbirler:

Önteyici tedbirler ne kadar geniş ve tefferruatlı olursa olsun çalışanın bedeni, fikri veya ruhi faaliyetleri her zaman harici faktörlerin tesirleri ile azalabilir, gelir imkânları zayıflayabilir veya yok olabilir. Hakikaten, işyerlerinde alınan sağlık ve emniyet tedbirleri ne kadar mükemmel olursa olsun iş kazalarıyla meşek hastalıklarını sıfıra indirmek kabil olmadığı gibi; genel sağlık ve hekimlik teşkilâtını en yüksek seviyesine çıkarmak için sarfedilen gayretler de ne kadar muazzam olursa olsun umumi hastalıkları önlemek imkânı da bulunmamıştır. Kaldı ki emekle elde edilen geliri azaltan veya kaldıran sebepler arasında doğum gibi mesut, fakat

ihhtiyarlık ve ölüm gibi mukadder olaylar da vardır. Bunların önlenmesine imkân bulunmamasına giderilme yolları aranmıştır.

Mesela, hastalık veya kaza halinde çalışma gücü azalmış olan bir işçiye ortopedik aletlerle bir dereceye kadar bunun iadesini tıbbi yollarla sağlamak imkânları varsa da; bu gibileri daha da verimli kılmak için readaptasyon (esenlendirme), reedükasyon (yeniden eğitime) ve icabında reklasman (yeniden sınıflandırma) gibi psikolosyolojik ve pedagojik yollara da sık sık başvurulmaktadır.

Keza hastalık, sakatlık, analık, ihtiyarlık ve ölüm gibi sebeplerle çalışma gücünün azaltılmasından doğan gelir azlığını giderici bir yardım veya ödenek sistemi de yaratılmış bulunmaktadır. Bunun gayesi sadece çalışma gücünde vukua gelen inkıtam meydana getirdiği gelir azaltılmasını mehlama emken karşılamak değil; fakat ve ayrıca bu yüzden meydana gelen olağanüstü münzam yükü de gidermektir. Mesela, tedavi masrafları, emzirme masrafları, cenaze masraflarını karşılamak için ayrı bir ödenek verilmesi öngörmek bu meydanaadır.

Bütün bunları sağlayabilecek sistem ne olmalıdır?

Değerli Ord. Prof. Dr. Ferit H. Saymen'in konferansına gelecek sayımızda devam edeceğiz.

MORAL GECESI

Yemekten sonra, ilk yardım kursunu bitirenlerin törenle diplomaları verilmiştir. Törene, İstiklâl Marşı ile başlanmış, daha sonra Kızılay Genel Başkan Vekili Avukat Mehmet Nomer, bir konuşma yapıp, Kızılayın Çamkoku kampı gibi yurdun çeşitli yerlerindeki tesislerinin dörde çıktığını, şubelerle birlikte 10 kamp bulunduğunu ve bunlarla 10 bin öğrencinin eğitim gördüğünü söylemiştir.

Diplomaların dağıtımından sonra, çeşitli oyunlar oynanmış, müsabakalar düzenlenmiş, bazı gönüllülerinden üç Amerikalı öğretmen ile iki Kıbrıslı öğretmen tarafından İngilizce şarkılar ve şiirler söylenmiştir.

İNSAN EVOLUSYONUNUN

teması altında (Türkiye Kızılay Derneği İlmî Araştırmaları) serisinde resimli ve teknik esaslar altında olarak yayınlanmasında pek büyük fayda görüyorum. Esaslar ilgililer ve meraklılar tarafından bilinirse ve ne kadar çok araştırmacı tarafından muhtelif yerlerdeki laboratuvarlarda tatbik edilirse, alınacak müteakip neticeler de o nisbette geniş olacaktır.

Kan grupları sırlar ile doludur. Bu konu ile uğraşacak olanlar daima mysetriöz hadiseler ile karşı karşıya kalacaklardır.

3 — İnsanın evolusyonunu açıklayan bu Biontların kristalleri laboratuvarında Petri kutularında muhafaza altındadır. Bunları tetkik için Erzurum dışına göndermeğe teknik bakımdan şimdilik bir imkân göremiyorum. Çünkü Biontların ekserisi Aerodinamik karakterli olup, en ufak dış bir tesir ile kayıp olmaktadır. Bendenize çok kıymetli olan bu materyalin kurumunuza bağlı bir uzman ile Ankara Üniversitesinden bir antropolog tarafından Üniversitemizde tetkikine lüzum olduğu kanaatindeyim.

Durumu yüksek nazarlarınıza ve tensiplerinize saygı ile arz ederim. En iyi dileklerle

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bakteriyoloji ve Patoloji Laboratuvarı Şefi

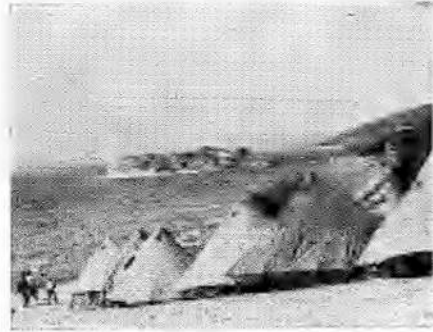
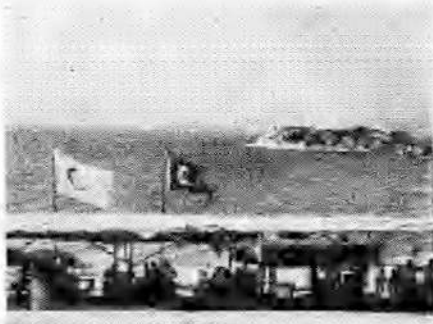
Prof. Dr. Reşat AKÜN

ÇAMKOKU KAMPI

Kıyafet müsabakasının ise davetliler gümekten kırıldılar. Kampdaki öğrenciler kır çiçekleriyle, kâğıtlarla türlü biçimde elbiseler yapmışlardı. Acaip kılık-kıyafetleri teşhir etmekten zevk duydukları belli oluyordu yüzlerinden. Sonunda da küçücük bir kız «Arap süpürgesi» kıyafetiyle birinci seçilince, kır çiçeklerinden yapılmış bir taç takıldı başına... Sözün kısası Çamkoku kampındaki şenliklerde kampdaki kız öğrenciler bütün ustalıklarını, bütün çalışmalarını, gösterdiler davetlilere...

Kızılay Genel Merkezinin Çamkoku'da açtığı kamplardan yurdun çeşitli yerlerinde daha üç tane var. Üç devreli ve kız-erkek öğrencilerin katıldığı kamplardan bu yıl 8 bin öğrenci yararlanıyor... İlgili İngilizce başta olmak üzere çeşitli derslerin verildiği ve oyunların yapıldığı bu kampların sayısının önümüzdeki yıllarda arttınacağını söylüyorlar.

(1 Ağustos 1964 tarihli SON BASKI gazetesinden)

KIZILAY
AYDIN ŞUBESİNİN
KUŞADASINDA
AÇTIĞI KAMPTAN
FOTOĞRAFLAR

ARTIK AYAKLARININ YOKLUGUNU ARAMIYORLAR

Kızılay Sivrihisar şubesine, Bahçecik Köyünden Şükrü Yıldız fotoğrafta görüldüğü gibi geldi.

Ona fotoğraftaki elle kullanılır arabayı verdiler

Şükrü Yıldız, arabaya yerleşti ve kullanmayı tecrübe etti

Sonra da arabayı aldığına ait tutanağı imzaladı

Kızılay Genel Merkezi, Şubeleri elliyle her yaşta malûl vatandaşa elle kullanılır araba gönderiyor. Çarşamba Şubesinden araba alan Hürşit Ak, yaşlı bir ihtiyar

Kızılay Aksaray Şubesinden arabasını alan Ahmet Hamur.

Kâzım Tütüncü, Kızılay Gölcük Şubesinden arabasını aldıktan sonra.

Burdurun Karasenir Mahallesinden Süleyman Eryılmaz arabasında.

Sarayköyden Mehmet Karateke, 28.8.1964 günü Kızılay Şubesine iki koltuk değneği ile geldi

Mehmet Karateke, Kızılay Sarayköy Şubesinden ayrılırken artık koltuk değneği kullanmıyordu. Çünkü, ona takma ayak verilmişti.

Matkaralı Arif Eren de, Kızılay Şubesinden arabasını alınca dünyalar onun oldu.

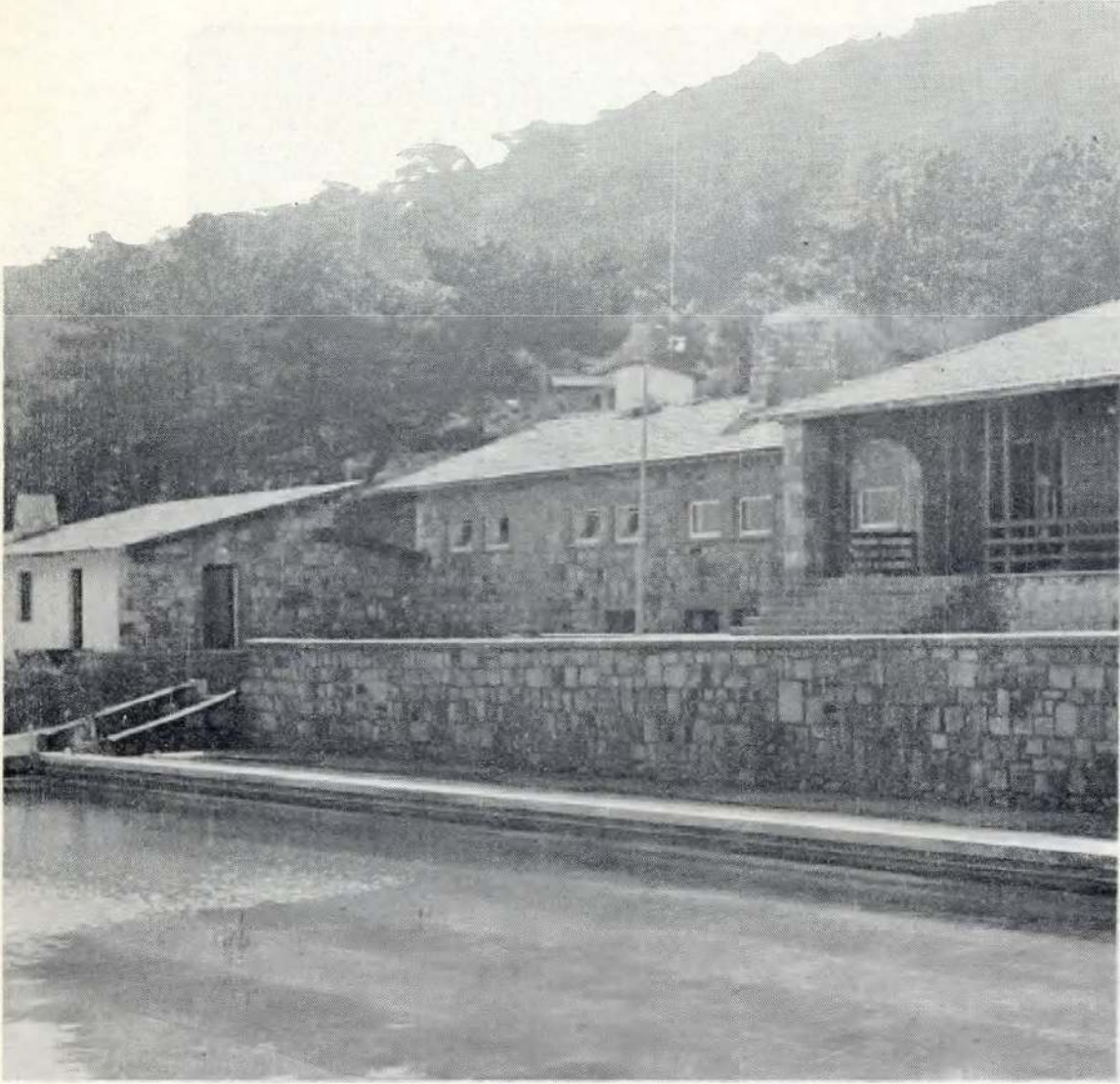

TÜRKİYE

BANKASI

**PARANIZIN
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİ**

Bu yıl, modern ve sıhhi tesislerle açılan Kızılay Muratdağı Gençlik Kampında yüzlerce öğrenci, Muratdağı'nın asırlık çamlarının koynunda, modern oyun ve spor sahalarında, soğuk-sıcak suyu altında durmaksızın değişen havuzunda sportif ve kültürel çalışmalarla bu bir öğretim yılında yorulan kafa ve vücutlarını dinlendirmişlerdir.

Fotoğrafta Muratdağı Gençlik Kampında havuzun çevresinde her ihtiyaç düşünülerek inşa edilmiş modern kamp tesislerinin birkaçı görülmektedir.

KIZILAY DERGİSİ

YIL : 2

/

SAYI : 16

/

AĞUSTOS 1964

AJANS - TÜRK MATBAASI / ANKARA